Zondag 31 Oktober 1915. Eerste Jaarg. Nr 289 — Prijs: 5 Centiemen door geheel België

Het Vlaamsche Nieuws

Het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België. - Verschijnt 7 maal per week

ABONNEMENTSPRIJZEN
Per week ..... 0.35 | Per 3 maanden ..... 4.—
Per maand ..... 1.50 | Per 6 maanden 7.50
Per jaar ..... 14.—

AFGEVAARDIGDEN VAN DEN OPSTELRAAD:
Dr Aug. BORMS — Albert VAN DEN BRANDE
BUREELEN: ROODESTRAAT, 44, ANTWERPEN. Tel. 1990

AANKONDIGINGEN
Tweede bladz., per regel 2.50 | Vierde bladz., per regel.. 0.50
Derde blad., id. 1.— | Doodsbericht ..... 5.—
Voor alle annoncen, wende men zich: ROODESTRAAT, 44.

Het nieuwe Fransche Ministerie

BERICHT

☛ Ter gelegenheid van ALLERHEILIGEN zal ons blad morgen niet verschijnen en zullen onze bureelen gesloten zijn.

Ze zijn gefopt!

Aldus, de zaak is geklonken: nu hadden de franskiljons toch zoo hun best gedaan om het Vlaamsch onderwijs te Brussel eens en voor goed onmogelijk te maken en den grond in te boren; ze hadden hun plan zoo fijn beraamd, zich zoo oneindig veel moeite gegeven om toch maar het schoolonderzoek ten hunnen gunste te doen uitvallen; voor geen lafheid noch voor valschheid deinsden zij achteruit; en zelfs werden er dwangmiddelen aangewend tegen sommige ouders die Vlaamsch regiem voor hun kinderen verlangden, om ze te noodzaken hun kroost te laten verbalemonden op geestelijk gebied!

En toch mocht het niet helpen! Oh, ze waren nochtans zoo zeker ditmaal den slag thuis te halen, onze franskiljons? Ze hadden toch zoo hun best gedaan...

En inderdaad, de uitslag van het onderzoek gaf hun, en niet den flaminganten, voldoening. Hoe hadde het ook anders gekund, na de vele flikflooierij waarmede dit onderzoek gepaard ging. Ende ze jubelden!

Niet lang echter. De overheid van 't openbaar onderwijs zag klaar en duidelijk in dat hier gelogen en bedrogen werd om hooren en zien te doen vergaan; die overheid nu weet dat het onzinnig is de ouders te doen tusschenkomen in pedagogische zaken; ze weet nog, die overheid, dat slechts één middel bestaat om den kinderen degelijk te onderrichten, dat is: gaan van het bekende naar het onbekende, van de eigen taal naar de vreemde; ze zag ook klaar in, dat alles in 't werk gesteld werd om den valschen en vervalschten toestand te bestendigen, en ze nam het besluit, deze overheid, zich niet te laten in de doeken leggen!

Zoo kwam dan te voorschijn, de mededeeling welke zegt dat het kind zal onderwezen worden in de moedertaal, te Brussel zooals in alle landen der wereld, en dat al het andere foppery is, zeever in pakskens ende boerenbedrog!

Drommels toch, wat een steen in dien kikvorschenpoel! Daar hadde ik willen bij zijn, als die kwabbernoot terecht kwam op den knikker van sommige schoolbestuurders en onderwijzers met Fransche komplimenten; 't heb me laten wijs maken dat sommigen tranen lieten dat er hunne dassen van nat waren. Och arme! Dat de onderwijsoverheid toch niet heeft willen aannemen dat het voor de Brusselsche kindertjes beter is Fransche apen te worden dan Vlaamsche menschen, dat is hun te sterk, 't gaat boven hun verstandelijk begrip; en dan de deugnieterij dierzelfde overheid die meent dat, zelfs in 't belang der studie van het Fransch, onze kinderen uitlegging in hun eigen taal beter verstaan dan uitleggingen in een taal welke zij nog moeten leeren, daar kunnen die Beulemanskinderen noch kop noch staart aan krijgen!

Ze hebben toch steeds geleerd, en immer in de Franco-Belgische (of Belgo-Fransche) bladen gelezen, dat Vlaamsch onderwijs voor de kinderen « néfaste » is, omdat het geen wereldtaal is; dat ge integendeel Fransch onderwijs moet geven aan de kinderen om er wereldburgers van te maken, menschen die genieten kunnen van de weldaden der diplomatische spraak! En ze leerden aan de kinderen Fransch, of liever « het Fransch » dat zij zelf kenden, en dat ze in de stedelijke Normaalschoel en in den « Soir » geleerd hadden; dat Fransch waarvan de Franschman Mirbeau schreef dat het in 't Walenland « du Belge » genoemd werd en in Brussel « du Marollien ». Dat Beulemanstaaltje was dus het opperste geestesvoedsel voor onze kinderen, daarmee zouden ze beschaafde menschen, kultuurlui worden, in staat « Le Journal » of « Le Petit Parisien » te ontcijferen, doch onbekwaam noch Fransch noch Vlaamsch te spreken, en zonder het minste benul van vreemde talen. Tot wat was zulks ook noodig, tot wat nut kan het zijn Engelsch en Duitsch te kennen als men «de» wereldtaal, het Fransch, niet machtig is, de eenige, schoone, zoete, welluidende Fransche taal waarmede de Brusselaars aan de boorden der Seine zich konden doen verstaan en... zich belachelijk maakten!

Ze hadden zich voor dien uitslag toch steeds zoo ingespannen, zij hadden reeds uitslagen bekomen, en stilaan, zij voelden het, zouden zij er in gelukt zijn hun doel volledig te bereiken, dat is, niet ons volk te verfranschen — een onmogelijk iets, immers! — maar het te ontvlaamschen! Want hier werd stelselmatig, onder voorwendsel van vrijheid, het beginsel doorgevoerd: « Ontleer een volk zijn taal, 't verliest zijn raseigen, zijn nationale fierheid, en meteen zijn zelfstandigheid! » Met wat oogwit men dat doel in Brussel trachtte te bereiken, zal de geschiedenis ons later volkomen en klaar bewijzen; nu is de tijd nog niet aangebroken voor onthullingen van dien aard, maar niet lang na den vrede zullen de oogen geopend worden en velen zullen verwonderd opkijken wanneer sommige feiten aan 't licht zullen gebracht worden.

Wat er ook van zij, nu ligt al dat werk en al dat geknoei ten gronde. de overheid van 't onderwijs verlangt niet gefopt te worden, en zij zal nu als grondslag voor de voertaal nemen de optelling van 1910, vermits het haar onmogelijk wordt gemaakt, door der franskiljons deugnieterijen, een uitslag te bekomen waarop te betrouwen valt.

Zoo zullen dan de kinderen van de 80 duizend Vlaamsche menschen te Brussel een natuurlijk onderwijs bekomen, en klassen in evenredigheid van hun aantal, in plaats van vier voor heel de hoofdstad!

Vier klassen met Vlaamsch als voertaal! Wat 'n dieverij! Kijk eens, als we aannemen dat de cijfers van het taalonderzoek juist waren, dan hebben we 619 kinderen voor wie Vlaamsch werd geëischt; en daar er in de Vlaamsche klassen (in naam der gelijkheid, zeker?) 35 leerlingen zitten tegen 19 in de Fransche, moesten er toch reeds minstens 17 Vlaamsche klassen bestaan hebben; met 19 leerlingen zooals in de Fransche klassen, hadden we recht op minstens 32 klassen! En we hadden er vier, jongens, vier!!

Heeft men ooit grooter schelmerij gezien? Maar, altijd voortgaande op de valsche cijfers van het wetens en willens verknoeide onderzoek, waren er dus in die vier klassen 140 Vlaamsche leerlingen. Waar bleven dan de 479 overigen? Weet ge wel, lezers, wat dit zeggen wil? Deze hadden het « geluk » in de klassen voor verachterde kinderen te worden geduwd,of werden vermuilezeld in de Fransche klassen waar hun allen ijver werd ontnomen omdat ze niet volgen konden waar ze niets begrepen. Zoo wordt dan volgens de franskiljons zelf bewezen dat hier jaarlijks minstens 479 Vlaamsche kinderen geestelijk vermoord werden. Waren het echter maar 479! Maar, helaas! op vele Brusselsche scholen zou men als uithangbord het woord van Max Rooses mogen hangen: « Hier wordt een volk vermoord! »

Gelukkiglijk heeft de overheid ditmaal niet geluisterd naar de verfranschte heertjes der bureelen; deze werden wandelen gezonden, ondanks hunne knepen, omdat de Vlaamsche pers hunne batterijen bloot legde en bij tijds alarm riep.

Zullen zekere Vlamingen, nu het nut en de noodzakelijkheid der Vlaamsche pers zoo klaar gebleken zijn als de zon, eindelijk inzien dat ze doolden met hun aanval op deze pers? Wij hopen het. Ons verheugt den uitslag welken wij bereikt hebben.

We zullen onze kinderen weldra als menschen zien onderwijzen die met rede en verstand begaafd zijn, en niet meer als apen of papegaaien, aan wie men allerlei vreemde dingen inpompte waarvan zij de helft niet begrepen en welke zij vergeten waren, acht dagen na het verlaten der school.

We zullen dan ook, door dit natuurlijk onderwijs, een volk kunnen vormen dat gezond denken en oordeelen kan; dat niet in bewondering staat voor al wat vreemd is, en geen liefde voelt voor eigen wezen; we zullen dan kunnen vormen, menschen die eigen schoon en eigen volk en eigen land stellen boven alles wat daarbuiten bestaat, tot een kultuurvolk dat, zijn eigenwaarde bewust, de eerbied zal weten af te dwingen van al de ons omringende natiën.

Is dat niet voorbarig, en is niet te schoon de voorstelling welke wij ons van den te verwachten uitslag maken? Neen, duizendmaal neen, op voorwaarde dat er nu gedurig met ijzeren hand ingegrepen worde waar misbruiken heerschen.

Waar zal men inderdaad de noodige onderwijskrachten halen voor het inrichten der Vlaamsche klassen? De drie vierden der Brusselsche onderwijzers zijn onbekwaam eene klas te leiden met het Vlaamsch als voertaal. Wat te doen? De ijzeren hand zal ingrijpen: deze onderwijzers verplichten onze taal dadelijk op degelijke wijze te leeren, en daartoe een tijdstip bepalen; wie onwillig is, de deur uit! We hebben ons nu lang genoeg laten voor den aap houden, en 't gaat er hier voor de toekomst onzer kinderen,dus van ons volk, en er dient geen kwartier noch genade geschonken waar zulke levensbelangen op 't spel staan, bijzonder tegenover degenen die ons reeds lang kapot wenschten!

Voor de toekomst? De Normaalschool vervlaamschen, er een degelijke, en geen zwansleergang van Vlaamsch inrichten; de examen doen afleggen met gelijke punten voor beide talen, en die examen afnemen op ernstige wijze; en als het dan nog niet gaat, en er onwil is, dan maar onderwijzers genomen van buiten die Normaalschool, dat gebouw op de Hengouwlaan dat ons, Vlamingen, toegrijnst als een schavot, voor onzen landaard in Brussel opgericht!

Alleen met zulke doordrijvendheid is het mogelijk te redden wat nog te redden is; wil men van de Vlamingen te Brussel verwachten dat zij meehelpen, uit volle kracht, tot grootmaking van het gemeenschappelijk vaderland, dat men hun dan geve waarop zij van natuurwege recht hebben, namelijk het middel, het eenige middel om menschen te vormen met volledige ontwikkeling. onderwijs in eigen taal!

J. HERREMANS.

ONZE LETTERKUNDIGE PRIJSKAMP

Flor Heuvelmans
1860

Op de hoogeschool was hij van 't beroemd Leuvensche studentengeslacht, dat ook de Tachtigers kon genoemd worden. Het is de tijd van Albrecht Rodenbach, Pol de Mont, Julius Delbeke, Flor Heuvelmans; zij houden de Vlaamsche banier hoog,en zijn de Vlaamsche schrijvers en Vlaamsche strijders. Aan den anderen kant Emile Verhaeren, Iwan Gilkin en Kayenberg, die zijn naam te Vlaamsch vindt en dien ruilt tegen het pseudo Albert Giraud, met eere voornoemd in de Fransch-Belgische letterkunde.

Tusschen beide groepen, Henri de Ravenne, Limburger, Vlaming van hart en ziel, doch verfranscht door opvoeding en midden, mild genoeg bedeeld om in beide talen de eerste redenaar, de eerste voordrager en tevens de eerste polemist te zijn, en zelf in de wieg gelegd om in de letterkunde een gevierde naam te worden, doch die te veel tijd noodig heeft om, met zijn edelmoedig hart, zijn vrienden te bewonderen, op te hemelen, hun verzen op te zeggen en te doen genieten, en aldus niet de minst schoone figuur van een schoonen tijd. Verhaeren is, ja Verhaeren geworden... *Notre plus grand poète*, zeggen de Franschen, en voeger er scherp bij: *C'est dommage qu'il n'écrive pas le français!* Het Fransch van Verhaeren vinden ze te Belgisch, te barbaarsch.

Toen iemand vertelde dat een Vlaamsche dichter *Le Cloître* van Verhaeren had vertaald, vroeg Giraud, zeer ondeugend: *En français?*

Wij zeggen:

— Hadde Emile Verhaeren maar Vlaamsch geschreven!

Albert Giraud is opsteller geworden van de *Etoile Belge* en is dit gebleven tot met den oorlog. Henri de Ravenne is de meester van het woord ter Antwerpsche balie, altijd twintig jaar, met jeugdige onbezorgdheid en jongen overmoed het romantisch weelderig omlokte hoofd dragend, een hart van goud, de manieren van een edelman, een geest schitterend en snedig als diamant, en oogen van zon. Heeft altijd nog een mooi gedicht op zak, een Vlaamsch of een Fransch, dat hij gisteren ontdekte en u voorlezen moet. Nog altijd aan 't bewonderen en 't ophemelen en zelf een schat van anekdoten en geestige woorden uitvindend, die hij dan zijn vrienden toedicht, om ze in een aureool te plaatsen.

Dit oprakelend spreken we van Flor Heuvelmans, want hij is van de familie. Deze kent ook de wereldliteratuur van de wereld, hanteert de pen met zwierige vaardigheid, maar vertelt liever bij pot en pijp zijn « volledige werken » vol luim, humor en opmerkingsgave en geniet liever bij anderen dan zich de moeite te getroosten en zich de weelde te gunnen, alles neder te schrijven.

Gelukkigerwijze, als hij nog student was, op den vooravond van advokaat te worden, schreef hij een werkje *Jan Blokker*, schetsen uit het studentenleven. Clement Thibaut zaliger, zelf een Leuvensch Tachtiger, die groote Antwerpsche drukker werd, gaf er een tweede uitgave van in 1892 met penteekeningen van onzen uitstekenden Vlaamschen schilder Frans Simons.

Daarin komt een geestig plaatje voor, een echt dorpschilderijtje met de pen: aan een kruispunt van 't dorp, het kerktorentje op 't achterplan, tusschen een paardjesmolen en een herberg: boeren en boerinnen in kermistooi rond de koets van een tandentrekker.

Die tandentrekker is eigenlijk een studentenfrats en *de Flor* wordt er als tandentrekker in voorgesteld, den rechterarm deklameerend in de lucht en met een doodshoofd in zijn linker.

Het moet zelf een studenpoets van Frans Simons zijn, want Flor Heuvelmans als tandentrekker.. tenzij het geestige aardigheid weze op dezes politiek leven en gemeend op de politiek in 't algemeen.

Het politiek leven van Flor Heuvelmans was lang genoeg om hem al de kuiperijen en slinksheden van politieke vrienden te leeren kennen en kort genoeg om zijn gemoed gaaf te laten. Toch ligt er sindsdien een loozer tintje, een scherper vonkje in de geestigheid en levensblijheid van zijn blik.

Eén wankelmoedigheid en één flinke daad als politiek man; de zwakheid: hij ging den franskiljon Woeste verdedigen en de Vlaamschgezinde kristen-demokraten bestrijden te Aalst, tegenhanger van deze vlek: Jan van Rijswijck in de *Ruche Wallonne*.

De daad: Flor Heuvelmans als wetgever hechtte zijn naam aan de wet op het Vlaamsch in de burgerwacht. De garde-civieker die, door een plezierig standje, aanleiding gaf tot die wet, komt eerstdaags aan de beurt, want deze werd, naar het getuigenis van dichter Prosper van Langendonck, « de sierlijkste prozaschrijver van Vlaanderen ». Wij zullen het dan bij beurt en stond wel vertellen.

Of onze beroemde burgerwacht, dus of de wet-Heuvelmans, de gebeurtenissen van Augustus-September 1914 zal overleven, moet de toekomst uitmaken! Dit is zeker, aan die wet hadden wij den geweldigen Flaminganten-zomer van 1909 te danken: bij het bezoek van koning Leopold II, het « Spreek Vlaamsch volgens de wet u gebiedt! »; de historische « strooien hoed »; de beruchte pleidooien van Henri de Ravenne... (hoe die namen weer bijeenkomen!) en dan die glorierijke Elfde-Juli als we in onzen roes van geestdrift waanden: de zaak was gewonnen! Nog een illuzie waarvoor we de-Flor dankbaar mogen zijn.

Nu is Flor Heuvelmans voorzitter van de Politie-rechtbank van Antwerpen.

— Vroeger, zei de Flor, was mijn taak (als advokaat) de menschen *eruit* te helpen, nu moet ik ze *erin* draaien!

Een geestigheid... want de goede rechter, voor wien menschlievendheid een vast gewicht is in de weegschaal van 't gerecht, zal hij wel wezen voor ieder geval dat voor zijn rechterstoel komt.

Flor Heuvelmans was voorzitter en medestichter van de Vlaamsche Konferentie der Antwerpsche Balie.

Zijn studentenboekje *Jan Blokker*, dat altijd een smakelijk en geestig ding zal blijven, verleent ons de gelegenheid aan dien oprechten Vlaming en onderlegden flamingant, onze hulde te brengen.

Of *Jan Blokker* een eenling zou blijven? Wij gelooven en wij hopen het niet. 't Zou zonde zijn!

DAGELIJKSCH NIEUWS

ANTWERPEN BOVEN. — Men vindt in het 1e November-nummer de portretten onzer twee begaafde Vlaamsche dichters K. L. Ledeganck en Julius Vuylsteke met een korte, maar zaakrijke beschouwing over hun leven en de beteekenis van hun werk. Door zijn efemerieden verricht « Antwerpen Boven » goed werk en 't is te hopen dat er zal mee voortgegaan worden, zonder ook de mannen der Vlaamsche wetenschap te vergeten.

In dit nummer is ook een kaartje afgedrukt dat bij de beschouwingen over den militairen toestand uitstekend te pas komt.

We vestigen de aandacht onzer lezers op de degelijke artikels die het laatste nummer bevat, waaronder we speciaal vernoemen « De Noodzakelijke Eensgezindheid » van J. Gondry, en « Beroepsonderwijs » van H. M. Inlichtingen en wetenswaardigheden met betrekking tot den Vlaamschen strijd vindt men er wederom in menigte. Verder verslagen over kunstfeesten, nieuws van de krijgsgevangenen uit Duitschland, enz. De lezing van « Antwerpen Boven » is ongetwijfeld voor iedereen Vlaming warm aan te bevelen.

DE ZAAK DER BRUSSELSCHE VEROORDEELDEN. — Men meldt uit Spanje dat het Spaansche ministerie geruststellende berichten ontvangen heeft, volgens welke de doodstraf der onlangs door de Krijgsrechtbank te Brussel veroordeelde vrouwen in gevangenschap zou veranderd worden.

DE ENGELSCHE « STUIVERS » IN PICARDIE. — Het Britsch kleingeld, de pennies, waarop sedert eeuwen — en dat gaat terug tot de Georges en Williams — Engeland van kop tot teen gewapend afgebeeld staat ,houdende de zee-drietand in de eene hand en het schild van den « Union Jack » in de andere, heeft het westen van Frankrijk ingenomen.

Vóór den oorlog waren die Engelsche « stuivers » aan dezen kant van het Kanaal niet gangbaar, ofschoon zij eenigszins premie gaven, omdat 12 Engelsche stuivers — of 12 Fransche decimes, bij het uitwisselen geen 1.20 maar een schilling waard zijn, dus 1.25 frank.

Men was gewend die in Picardie als «slechte » sous of stuivers te beschouwen, doch daar heden de Engelsche « infiltratie » de Engelsche sous grootelijks helpt, zoo worden die thans van Calais totAmiens gretig ontvangen en gewisseld. Van « slechte sous » zijn het goede, uitstekende sous geworden.

DE OPENBARE WERKEN IN ANDERLECHT. — Het voorbeeld van de stad Brussel volgende, heeft het grootste aantal gemeenten van Groot-Brussel besloten, om werken van algemeen nut te ondernemen en die, welke reeds vóór den oorlog begonnen waren,te voltooien. De aldus veroorzaakte werkhervatting heeft in 't algemeen eenen voordeeligen invloed op het oeconomisch leven en vermindert anderzijds in aanzienlijke mate het aandeel der gemeenten aan het werkstakerstonds, door arbeid aan een groot aantal werkloozen te verleenen. Steunende op deze beschouwingen, welke bovenaan der aan de stemming onderworpen deliberatie stond, heeft de gemeente Anderlecht in weerwil van den slechten toestand zijner financiën besloten, om een reeks werken te ondernemen. De kosten zullen 887.000 frank beloopen, welk bedrag door eene leening, door het gemeentekrediet toegestaan, zal gedekt worden.

Deze werken zullen namelijk het bouwen van een school in de Processiestraat omvatten, benevens nieuwe inrichtingen in de scholen van Neerpede en der Odonstraat, en in de scholen van den 4den graad en in de Teekenscholen, alsook werken van de bestrating.

PRO DOMO. — Noord-Nederlandsche bladen brachten ons gisteren het nieuwsje, dat in de Tweede Kamer een wetsvoorstel werd aangenomen, betreffende eene belasting, die onder den naam van « voornamenbelasting » zal geheven worden. Deze nieuwe wet behelst regelen omtrent het verschuldigde recht voor toekenning van meer dan een voornaam aan een kind bij aangifte van geboorte, voor latere toevoeging of verandering der voornamen, enz.

Van een onzer Hollandsche vrienden nu, kregen we een dezer dagen een briefkaartje, in hetwelk hij de aanstaande geboorte aankondigde van zijn eerste spruitje. U moet echter weten lezer, dat het van geslacht tot geslacht bij hem de gewoonte was, tien voornamen bij de geboorte van een kind, vóór zijn familienaam te voegen, en deze overlevering werd immer trouw nageleefd. Hij zelf heet: Nicodemus, Polycarpus, Franciscus, Xaverius, Norbertus, Bonifacius, Urbanus, Apollinaris, Edmondus, Hendrik van Scheltema.

We zijn thans benieuwd te vernemen of onze Noord-Nederlandsche vriend, door het aannemen der nieuwe belasting op de voornamen niet werd genoopt met de oude familietraditie af te breken!

DE SCHULDEN VAN RUSLAND. — « Rjetsj » deelt mede, dat, volgens de schatting van het departement van financiën, de schulden van Rusland op het einde van 1916, 16.794 millioen roebel zullen bedragen tegen 8.800 millioen in 1914; de verplichtingen op lang termijn beloopen 11.47 millioen roebel, deze op kort termijn 5.25 millioen roebel.

De vlag zal niet meer de lading dekken

De Engelsche pers in vol over het « order in Council », waardoor de Regeering den 20 October verklaard heeft, dat de Britsche vloot voortaan ieder verdacht schip zal brengen voor het prijzenhof, al voert het een onzijdige vlag, om door deze buitengewone jurisdictie te doen uitmaken of het tot eene vreemde reederij behoort. Men weet dat artikel 57 van de Londensche Declaratie uitdrukkelijk zegt dat het onzijdig of vijandelijk karakter van een schip uitgemaakt wordt door de vlag, die het rechtmatig voeren mag. In de toekomst, wanneer het bewezen is, dat het schip inderdaad geheel of gedeeltelijk aan Duitschers behoort, zal het aangeslagen en verkocht worden, terwijl een gedeelte van den prijs aan de onzijdige reeders naar evenredigheid hunner rechten zal gegeven worden.

« Deze nieuwe verordening », zegt de « Standard », « vernietigt zoo niet in geest, dan toch in woord het princiep dat « de vlag de lading dekt ». Deze zinsnede welke het eerst in de genomen overeenkomsten van de Parijsche Conventie voorkwam, werd formeel door de Londensche Declaratie bekrachtigd, welke het Parlement sedert geweigerd heeft goed te keuren. In den loop van deze laatste konferentie werd er bepaald, dat de vlag, waaronder een schip vaart, het bewijs « a priori » zijner nationaliteit was. De oorlog heeft getoond, dat wij ons onmogelijk aan dit princiep kunnen houden ».

De « Standard » na eerst beweerd te hebben dat schepen, welke den vijand toebehooren en een onzijdige vlag voeren zonder dat er regelmatige overvoer plaats had, zegt dat ten einde de Engelsche maatregelen tegen den vijandelijken handel werkdadig te maken, de Engelsche regeering dan ook de Londensche Declaratie eenvoudig over boord geworpen heeft.

« De usantie om zijn toevlucht tot een prijzenhof te nemen werd vroeger zoowel door de Vereenigde Staten als door ons aangenomen », gaat het blad voort. « En wij durven dus aannemen, dat het opnieuw invoeren ervan tot geene moeilijkheden met gene zijde van den Oceaan aanleiding zal geven. »

Het gelooft voorts dat het systeem vooral in de Baltische Zee zijne uitwerking zal toonen. Het zal de taak onzer onderzeërs zijn, zegt het blad, om kontrool uit te oefenen over de schepen, waarvan vermoed wordt dat zij geheel of gedeeltelijk eigendom van Duitsche onderdanen zijn.

De « Standard » eindigt aldus: « Men moet evenwel niet uit het oog verliezen dat het een dubbel spel spelen is en dat schepen, welke geheel of gedeeltelijk aan Engelsche eigenaars toebehooren en onder onzijdige vlag varen, op hunne beurt blootgesteld staan aan de mogelijkheid om door de Duitschers aangehouden en veroordeeld te worden. Wij weten niet of, en zoo ja, hoeveel schepen, geheel of gedeeltelijk aan Engelschen toebehoorend, er zijn die aan een dergelijk gevaar zijn blootgesteld. Indien er zulke schepen bestaan, zouden hunne eigenaars verstandig doen om ze uit de gevaarlijke zone weg te nemen nu het nog tijd is ».

De « Daily Mail », om het besluit der Britsche overheid te rechtvaardigen, zegt dat de Declaratie van Londen in haar geheel moest toegepast worden of anders in het geheel niet. Zij was echter zoo dikwijls gewijzigd geworden dat niemand er meer wijs uit kon worden.

DE OORLOG

Officieele Legerberichten

VAN DUITSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Berlijn, 30 October. — Officieel: Geene gebeurtenissen van belang.

Russisch gevechtsterrein

Berlijn, 30 October. — Officieel: Legergroep v. Hindenburg:

Ten Noordoosten van Mitau sloegen onze bij Plakanen op den oever van de Misse vooruitgeschoven krachten twee sterke nachtaanvallen af en trokken zich voor een nieuwen aanval in de hoofdstelling op den Zuid-oever terug.

Legergroep Prins Leop. van Beieren: Niets nieuws.

Legergroep v. Linsingen:

Ten Westen van Czartorysk werd de Russische stelling bij Komarow en het oord zelf genomen. Een nachtelijke Russische tegenaanval bleef zonder uitwerksel.

Kamieniuchu, Huta-Lisowska en Bielgow werden stormenderhand genomen. 10 officieren, 929 man werden gevangen genomen, 2 machinegeweren buitgemaakt. Een Russisch strijdvliegtuig werd bij Kukle omlaag geschoten.

Servisch gevechtsterrein

Berlijn, 30 October. — Officieel:

De legers van gen. v. Kövess en v. Gallwitz hebben vijandelijke stellingen stormenderhand genomen, meer dan 1000 gevangenen genomen, 1 machinegeweer buitgemaakt en hebben den opmarsch voortgezet.

Het leger van gen. Bojadjeff zet de vervolging voort.

VAN OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Weenen, 29 October. — Officieele mededeeling uit het groote hoofdkwartier: Niets nieuws.

Italiaansch gevechtsterrein

Weenen, 29 October. — Officieel bericht uit het groote hoofdkwartier:

Gisteren hebben het tweede en derde Italiaansche leger het algemeene offensief met ale kracht hervat. Mitsdien is op het geheele front in de kuststreek weer slag geleverd. Aan de aanvallen der infanterie was een voorbereiding met geschutvuur voorafgegaan, die in verscheiden sectoren tot de hevigheid van trommelvuur steeg, met name tegen het bruggehoofd van Görz. Zoomin dit vuur als de daarop volgende bestormingen hebben onze troepen uit het veld kunnen slaan. Weer hebben zij den vijand op het geheele front bloedig teruggeslagen en zonder uitzondering hun op vele punten in elkaar geschoten stellingen behouden. Op enkele plaatsen, waar de vijand er in slaagde onze loopgraven binnen te dringen, is hij er door tegenaanvallen dadelijk weer uit verdreven.

Op den zwaren dag, die met een volslagen mislukking van het offensief der Italianen is geëindigd, is een rustige nacht gevolgd,

Ook op het Dolomieten-front zet de vijand zijn aanvallen met onverminderde hevigheid voort. Hij richt zijn pogingen tegen den Col di Lana, waar ook gisteren weer twee aanvallen zijn gefnuikt.

EenItaliaansch vlieger heefthet kasteel Miramar gebombardeerd.

Servisch gevechtsterrein

Weenen, 29 October. — Officieel bericht uit het groote hoofdkwartier:

De ten Zuid-Oosten van Vischegrad optredende Montenegrijnsche bataljons zijn bij Prinsto en op den Guha Gora verslagen.

Duitsche divisies van het leger van generaal v. Koevess zijn in de streek van Rudnik opgerukt; de Oostenrijksch-Hongaarsche troepen van dit leger zijn al vechtend het door voortdurenden regen haast onbegaanbaar geworden laagland aan de boven-Ratsa doorgetrokken, hebben in verbitterde gevechten den vijand van de Tsjoemisko-hoogte verdreven en net dorp Tsjoemits met de kerk stormenderhand ingenomen.

Het leger van Von Gallwitz is in de streek van Lapowo over de Lepenitsa getrokken.

Het eerste Bulgaarsche leger heeft Pirot veroverd.De vijand is op het geheele front van dit leger den terugtocht begonnen.

VAN BULGAARSCHE ZIJDE

Servisch gevechtsterrein

Sofia, 29 October. — Officieel Bulgaarsch bericht over de gebeurtenissen van den 27en:

Na vierdaagsche hardnekkige gevechten hebben onze troepen het in het dal van de Timok en voor Pirot opereerende Servische leger verslagen. De Serviërs zijn thans op het geheele front in vollen aftocht naar het Westen. Wij vervolgen hun krachtig. Wij zijn reeds in het bezit van Negotin, Brza Palanka, Tsajetsar, Knjadzewats en tal van dorpen in het dal van Timok. Wij hebben op dit front 16 kanonnen, een groote hoeveelheid munitie en veel proviand buit gemaakt.

In het dal der Nisjawa hebben onze troepen de Zuidelijke verdedigingswerken der vesting Pirot bestormd en zijn tot de stad zelve doorgedrongen, doch de nacht heeft de voortzetting van de krijgsverrichtingen verhinderd. De vijand wordt op het geheele front vervolgd.

De inwoners der steden Negotin, Brza Palanka en Knjadzewats hebben onze zegevierende legers geestdriftig hulde gebracht.

In de vlakte van Kosnowo hebben onze troepen de streek ten Noorden van Matsjanik en de boven-Morawa ten Oosten van Gilmi bereikt.

Bij de ontruiming van Uuskuup hebben de geregelde Servische troepen tegen de Bulgaarsche bevolking der stad wreedheden bedreven, die door de autoriteiten zijn vastgesteld. Er is een protokol van opgemaakt.

De Fransche troepen, die van Walandowo tegen Tsjepeli oprukten, zijn gisteren met zware verliezen door de Bulgaren teruggeslagen.

VAN TURKSCHE ZIJDE

De Dardanellen

Konstantinopel, 29 October. — Officieel bericht uit het groote hoofdkwartier:

De gewone plaatselijke gevechten bij Ari Boernoe en Sed-ul-Bahr zijn ook eergisteren en gisteren voortgezet. Twee vijandelijke monitors, die aan de beschieting onzer stellingen deelnamen, zijn door ons geschutvuur verjaagd.

Overigens niets nieuws.

Ofschoon sedert eenigen tijd slechts geweervuur wordt gewisseld, dat voor beide partijen zonder resultaat blijft, gaat de vijand voort hospitaalschepen als transportschepen en lazarettenten voor militaire doeleinden te bezigen.

Zoo hebben wij eergisteren bij Koetsjoek Kamiteli duidelijk waargenomen, dat soldaten voor Roode Kruis-tenten met oefeningen bezig waren. Na afloop der oefeningen werden de tenten opgeruimd.

Konstantinopel, 29 October. — Officieel bericht uit het groote hoofdkwartier:

Bij Anaforta heeft een door onze artillerie afgevuurde granaat een vijandelijk munitiedepot getroffen en het tot ontploffing gebracht. De brand heeft 15 minuten geduurd.

Onze artillerie heeft vijandelijke troepen verstrooid, die verschansingen opwierpen.

In den nacht van 28 dezer heeft de vijand bij Ari Boernoe de loopgraven op onzen rechtervleugel met bommen bestookt en overdag te vergeefs onze stellingen beschoten.

Bij Sed-ul-Bahr over en weer geschutvuur en gevechten met bommen en luchttorpedo's.

De vijand heeft ongeveer 1000 granaten op onzen linkervleugel afgeschoten. Daardoor zijn slechts hier en daar aardstortingen in onze loopgraven voorgekomen.

Overigens niets van belang.

VAN FRANSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, 29 October. — Officieel bericht van vanmiddag:

Gisteren avond zijn buitengewoon hevige gevechten met handgranaten en luchttorpedo's ten Noorden van de Aisne in de sektoren van Puisaleine en Quennevières geleverd.

In Champagne is het reeds gemelde bombardement over en weer in dezelfde streken vannacht voortgezet, n.l. bij Tahure, Maison de Champagne en de versterking Courtine.

VAN RUSSISCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Petrograd, 28 October. — Mededeeling van den grooten generalen staf:

Op het front in de streek van Riga geen veranderingen.

Ten Zuiden van het Babitmeer onderscheidene ontmoetingen, die echter geenerlei verandering in den algemeenen toestand.

In de streek ten Zuiden van Ixkul artileriegevechten.

Op het front in de streek van Dunaburg had een aanval des vijands ten Noordoosten van Garboenowka aanvankelijk succes, in zooverre eenige van onze loopgraven genomen werden, maar spoedig werden de Duitschers door onze krachtigen tegenaanval er weer uit geworpen. Het artilleriegevecht houdt aan. Bij den zooeven genoemden aanval leden de Duitschers vreeselijke verliezen. De Duitschers konden slechts door het vuur van hun eigen artillerie in het vuur worden gedreven.

Op het front bij de meren Demmen en Driswiati artillerievuur.

Verder naar het Zuiden tot aan de Pripet geen verandering.

Links van de Styr trachtte de vijand in Oostelijke richting vooruit te komen in de buurt van het dorp Sjertsi, ten Noordwesten van het meer Bielots, maar het werd gedwongen zich terug te trekken.

In den nacht, voorafgaande aan den 27sten, viel de vijand ons drie keer aan in de streek van Kamemenoeka, ten Westen van Tsartorisk, maar hij werd overal teruggeslagen. Het dorp Boedki, ten Westen van Tsartorisk, bleef na een hardnekkig gevecht in onze handen.

Op het overige deel van het front op verscheiden punten artileriegevechten, maar geen verandering in den algemeene toestand.

Russisch-Turksch gevechtsterrein

Petrograd, 28 October. — Geen verandering.

IN DE ZWARTE ZEE

Konstantinopel, 29 October. — Het groote hoofdkwartier meldt:

Eergisteren ochtend heeft een onzer duikbooten in het Westelijk deel der Zwarte Zee de Russische vloot aangevallen en een linieschip van het type Panteleimon getorpedeerd en zwaar beschadigd. De Russische vloot heeft zich daarop overhaast naar Sebastopol teruggetrokken.

TELEGRAMMEN

HET NIEUWE FRANSCHE MINISTERIE

Parijs, 29 October. (Officieel.) — Het nieuwe ministerie is als volgt samengesteld:

Minister-president en buitenlandsche zaken: Briand.

Ministers van staat zonder portefeuille: Freycinet, Combes, Bourgeois, Guesde en Denys Cochin.

Justitie en ondervoorzitter van den ministerraad: Viviani.

Financiën: Ribot.

Binnenlandsche zaken: Malvy.

Oorlog: generaal Gallieni.

Marine: schout-bij-nacht Lacaze.

Onderwijs en uitvindingen, van belang voor de landsverdediging: Painlevé.

Landbouw: Méline.

Handel: Clémentel.

Openbare werken: Sembat.

Koloniën: Doumergue.

Arbeid: Albert Métin.

De onderministers zullen vanavond worden benoemd.

Jules Cambon, voormalig gezant te Berlijn, is benoemd tot sekretaris-generaal van het ministerie van buitenlandsche zaken.

Parijs, 29 October. — De Kamer is zonder debat tot morgen verdaagd.

DE LICHTING 1917 IN FRANKRIJK

Men meldt uit Parijs, dat de parlementaire gezondheidskommissie hare vrees uitgedrukt heeft met het oog op het binnenroepen der lichting 1917 tegen 15 November. Zij heeft doen opmerken dat zij geen bezwaar zag in de oproeping tegen 15 Maart 1916.

EEN BULGAARSCH GEZANT IN ZWITSERLAND

Men verwachtde benoeming van den oud-Bulgaarschen gezant te Rome, den heer Stantchoff, tot vertegenwoordiger van Bulgarije bij de Zwitsersche regeering. De heer Stantchof bevindt zich thans te eGnève.

DE BESCHIETING DER BULGAARSCHE KUST

Sofia, 29 Oktober. — Eergisteren is de Russische Zwarte-Zee-vloot, ten minste 20 schepen sterk, voor Warna verschenen en heeft het gedurende twee uren beschoten. Tegelijkertijd hebben watervliegtuigen bommen op de stad geworpen. Een vijandelijk vlieger is getroffen.

9 inwoners van Warna zijn gedood, o. w. 3 vrouwen, en 9 gewond.

DE ITALIAANSCHE FINANCIEN

De Italiaansche ministerraad heeft besloten om belangrijke besparingen op de begrooting in te voeren en nieuwe belastingen te heffen, daar de tot hiertoe gestemde oorlogsbelastingen slechts het ontoereikende bedrag van 100 millioen Lire per jaar verschaffen. Men is voornemens eene belasting te heffen op de particuliere jachtgronden, de decoraties en de telegrammen.

GENERAAL RENNENKAMPF IN ZWITSERLAND

Generaal Rennenkampf heeft zich in Zwitserland gevestigd ten einde er zijne geschokte gezondheid te herstellen.

UIT ENGELAND

Londen, 29 October. — Alle bladen leggener nadruk op, dat de verandering in het FrFansche ministerie niet de minste weifeling aan Franschen kant beteekent. De nieuwe regeering zal den oorlog even vastberaden voortzetten als de oude dit gedaan heeft.

De « Morning Post » schijnt aan te nemen, dat de nieuwe regeering de politiek van de oude regeering ten aanzien van Servië niet zal handhaven, maar zegt nadrukkelijk, dat, indien de regeering niet bij machte isgeweest steun te verkrijgen voor een poging om Servië voor zijn vreeselijk lot te bewaren, men niet verrast kan zijn en men er in Engeland evenmin in de verste verte aan mag denken haar daarvoor verwijten te maken.

De bladen juichen algemeende benoeming van Briand tot eerste-minister toe, die als een krachtig man met durf en initiatief gekenschets wordt.

De « Times » verklaart: Men zegt dat hij met het premierschap de portefeuille van buitenlandsche zaken zal houden. Dat is een positie, waarin hij geen ervaring heeft en die hij voor de eerste maal bekleedt, op een oogenblik dat de verantwoordelijkheid ervan overstelpend is en de gelegenheid om goed en kwaad te stichten, ontzaglijk groot is. Maar algemeen beschouwt men de benoeming van Cambon tot sekretaris-generaal van zijn departement als een voldoenden waarborg voor een bekwaam bestier van buitenlandsche zaken en als een zeer verstandige schikking.

ENGELAND EN DE VEREENIGDE STATEN

Washington, 29 October. — Engeland heeft weigerend geantwoord op het verzoek dat goederen, welke tusschen 1 Maart en 15 Maart gekocht waren, zouden vrijgesteld worden van de toepassing van Britsche Orders in Council. De betreffende faciliteiten gelden enkel voor goederen,die gekocht waren vóór den 1sten Maart.

New-York, 28 October. — De Amerikaansche nota aan Engeland over de belemmering van den Ameirkaanschen handel, van welke nota de opstel zeven maanden heeft gevorderd, wordt naar Londen overgebracht door den gezantschapssekretaris Kirk, die via Londen naar zijn standplaats — Berlijn— terugkeert. Kirk doet de reis met de « Finland » en zal de nota a.s. Maandag overhandigen. De nota bevat meer dan 10,000 woorden en tal van statistieken. Wegens die statistieken was het gewenscht, de nota door een bode te laten overbrengen, en welom fouten bij 't overseinen te voorkomen.

DE VERLIEZEN DER ENGELSCHEN

Londen, 29 October. — Officieel wordt medegedeeeld, dat het totaal van de verliezen der Engelschen op alle operatieterreinen totdusver 493,294 bedragen heeft, welke als volgt verdeeld zijn: 101,652 dooden, 317,465 gewonden, 74,177 vermisten.

REIS VAN DEN TSAAR

Petrograd, 28 October. — De Tsaar, vergezeld van den grootvorst-troonopvolger, is den 24stenOctober uit het hoofdkwartier naar het Zuidelijk front vertrokken.

DE KONING VANENGELAND GEVALLEN

Londen, 29 October. — Het Persbureau maakt onder dagteekening van 28 dezer bekend:

Bij het bezoek van denkoning aan zijn leger te velde begon vanochtend zijn paard, wild geworden door de toejuichingen der troepen, te steigeren en kwam te vallen.De koning kreeg ernstige kneuzingen en kan voorloopig de kamer niet verlaten.

Het Persbureau maakt dd. 29 dezer bekend:

De koning heeft een vrij goeden nacht doorgebracht en eenigen slaap genoten.

Detemperatuur is thans 39.2; pols 75.

De algemeene toestand is verbeterd.

Er heeft zich geen enkele complicatie voorgedaan.

SPIONNEN IN ENGELAND

Dinsdagavond werd in Londen ambtelijk bekend gemaakt dat weer een doodvonnis tegeneen spion was uitgesproken. Woensdagmorgen is het vonis voltrokken. Sinds den aanvang van den oorlog zijn in Engeland elf spionnen terechtgestefd, n.l. Lody, Müller, Rosenthal, en acht personen, van wie de naam niet is bekend geworden. Dan was er de spion Küpfere, die in den loop van het geding zelfmordo pleegde; verder kreeg een vrouw wegens spionnage tuchthuisstraf en werd een Britsche verader tot levenslang veroordeeld.

Velerlei

— Volgens een telegram uit Kopenhagen aan de « Tägliche Rundschau » heeft een Russische duikboot in de Oostzee het Zweedsche stoomschip « Aga », met een lading hout van Gefle naar Hull onderweg, aangehouden. Vóór de aanhouding had de duikboot met scherp op de « Aga » geschoten, maar ze niet geraakt.

« Stockholm's Tidingen » verlangt een protest van Zweden tegen het optreden van den Rus.

— In het Engelsche Parlement heeft de afgevaardigde Snowden een geval van oorlogswinst ter sprake gebracht. De maatschappij van Messr. Levinstein te Manchester, fabrikanten van verfstoffen, heeft, werkende met een kapitaal van 90,000 p. st., in het laatste boekjaar een winst gemaakt van 80,343 p. st. Daaruit is 14 1/2 jaar preferentiedividend betaald en 30 pct op de gewone aandeelen, 21,723 p. st. op fabriek, machinerie enz. afgeschreven en zoo meer.

— De Romeinsche korrespondent van de « Secolo », van Milaan, meldt, dat de cencuur hem sedert vier dagen belet, het bericht onenbaar te maken, dat een Italiaansch eskader aan de beschieting van Dede Agatsj heeft deelgenomen.

— Naar het « Journal » uit Athene vernemt, is een Fransche kruiser te Santi Quaranta in Albanië binnengeloopen en hebben officieren van dat schip, met klein geleide, aan land opnemingen gedaan.

HET VLAAMSCHE NIEUWS
LETTERKUNDIGE PRIJSKAMP WAARAAN AL ONZE LEZERS DEELNEMEN
UITKNIPSEL Nr 92
Flor Heuvelmans
Zie de voorwaarden en schikkingen van den Prijskamp op de 4de bladzijde

Buitenland

DE NIEUWE MINISTERPRESIDENT VAN DE AUSTRALISCHE COMMONWEALTH

De heer Hughes, leider der arbeiderspartij, zal tot minister-president benoemd worden in vervanging van den heer Fisher.

MORGAN GEOPEREERD

New-York, 29 October. — De bankier Morgan is wegens ontsteking van den blinden darm geopereerd. De operatie moet goed geslaagd zijn.

JAPAN

Tokio, 29 October. — De benoeming van Sjidehara tot onderminister buitenlandsche zaken is officieel bekend gemaakt.

DE VERKIEZING IN ZUID-AFRIKA

Londen, 29 October, — De « Times » vernemt uit Kaapstad, d.d. 27 dezer:

Nationalistische bladen, gelijk de « Burger van Kaapstad », betoogen, dat de positie van Botha's ministerie onmogelijk is, tenzij er toenadering komt tot de nationalisten. Immers is een werkelijke coalitie met de unionisten wegens verschil van meening over binnenlandsche politiek onuitvoerbaar. Toch zal Botha, ook zonder zoo'n coalitie, bij elke stemming in den Volksraad van de nionisten afhangen.

De toestand, die volgens die bladen al spoedig onhoudbaar moet worden, is inderdaad moeilijk. Eenige invloedrijke ministerialisten en unionisten zouden daarom de koe bij de horens willen grijpen en aanstonds een coalitie vormen. Maar vooreerst heeft Botha in den loop van den verkiezingstijd herhaaldelijk gezegd, dat er geen plan op was om na de verkiezing een coalitie met de unionisten aan te gaan. En bovendien meenen goede opmerkers, dat zoo'n coalitie wel een hernieuwden uittocht uit de gelederen van Botha's Afrikaander aanhangers ten gevolge zou kunnen hebben.

De ministers en hun voornaamste aanhangers overwegen nu te Pretoria den toestand uit die gezichtspunten. Het is echter reeds vrij zeker, dat Botha met ongeveer hetzelfde stel ministers voor het Parlement zal verschijnen en in de kwestie van een coalitie met de unionisten de beslissing zal uitstellen, tot de loop der dingen in het Parlement er nieuw licht over heeft geworpen.

De ministers de Wet en Burton, die in de verkiezing zijn gevallen, zullen vermoedelijk een zetel krijgen te Potchefstroom en Kliprivier. De afgevaardigde voor Kliprivier is,gelijk men weet, overleden; de andere heeft zich teruggetrokken.

GROOTE BRAND IN MASSASHUSETTS (V. S.)

Londen, 29 October. — Uit Peabody, in de nstaat Massachusetts, wordt gemeld, dat 19 jongens en meisjes verbrand of doodgedrukt zijn, terwijl zeer velen kwetsuren opliepen. De brand woedde in de St. Jans parochieschool, een instituut met 700 leerlingen. Er had sprongniet is bekend geworden. Er werd een ontploffing plaats, van welke de oorzaak een poging gedaan om de kinderen op ordelijke wijze het gebouw te doen verlaten door de achterdeur; maar inplaats van dat bevel op te volgen renden de kinderen naar de voordeur, waar een wanhopig gedrang ontstond en de kinderen vastgeklemd raakten.

Degenen ,die zich wisten te redden, door de trap op te vluchten, verhalen van het vreeselijke tafereel, dat geboden werd door de kleine kinderen, die in de vestibule opeengestapeld waren, en die zich noch voorwaarts noch achterwaarts konden bewegen.

Blijkbaar had de school te weinig uitgangen.

Binnenland

UIT DE OMGEVING VAN DIEST

Aanranding te Zeelhem. — Zekere Poelmans, koopman te Zeelhem, begaf zich Dinsdagmorgen om halfvijf naar een voerman om mede te rijden naar de markt te Hasselt, met het doel er boter en eieren te koopen. Op den Linkhoutschenweg sprongen uit een bosch twee mannen en een vrouw te voorschijn.

Een man bracht hem een stokslag toe op den schouder. De vrouw gaf hem messteken in den rug. Verder werden zijn handen en beenen geboeid en werd hij aldus op de baan achtergelaten, na van een som van ongeveer 720 fr. beroofd te zijn geworden.

De arme drommel was met de opbrengst van den verkoop van een koe beginnen handel te drijven en bezit thans geen hulpmiddelen meer.

Diefstal te Lummen. — Te Lummen wachtte denzelfden morgen een landbouwer in een herberg de komst van een karretje af, dat hem eveneens naar de Hasseltsche markt zou voeren. Aan de deur had hij een korf met 42 pond boter laten staan. Toen hij terug buitenkwam, was alles verdwenen.

Duitsche Mededeelingen

VERORDENING

Art. I. — Alle fabrieken, werkplaatsen, handelaars en partikulieren der stad Antwerpen, die in het bezit zijn van de onder art. II nader aangeduide machines en materialen, zijn verplicht hun voorraden volgens aantal en soort op te geven.

Art. II. — De verplichting tot aangifte bestaat voor de volgende machines en materialen:

1) Locomobielen (of zij verplaatsbaar zijn of niet moet opgegeven worden, alsook het vermogen in paardenkracht);

2) Dynamo's en electromotoren (of zij voor gelijkstroom of draaistroom geschikt zijn moet opgegeven worden, alsook het vermogen in kilowatts, het aantal omwentelingen, de spanning, enz.);

3) Accumulatoren en andere electrische toestellen;

4) Leidingsmateriaal voor electriciteit (opgave van de doorsnede van de geleiding en aanduiding of het geïsoleerd of blank is, van koper, ijzer of zink is);

5) Benzinemotoren (opgave van de bouwwijze, het vermogen en het toerental;

6) Mengelmachines voor het vervaardigen van beton (opgave van de bouwwijze en het vermogen);

7) Veldbaanmateriaal (rails, waggons, enz.);

8) Machines voor het bewerken van hout (bijzonderlijk zaagramen, cirkelzagen, lintzagen, schaafbanken);

9) Voorraden aan buizen (aantal, lengte, diameter, materiaal);

10) Voorraden aan zakken (aantal, grootte, soort van de stof).

Art. III. — Door de bezitters moeten overzichtelijk en duidelijk geschreven lijsten vna de hooger aangeduide machines en materialen, welke al de door art. II verlangde opgaven moeten bevatten, opgesteld worden, en ten laatste op 10 November 1915 bij de Kaiserliche Fortification in Antwerpen, Vestingstraat, n. 69, ingeleverd worden.

Art. IV. — Wie het bezit van de onder art. II genoemde machines en materialen geheel of ten deele verbergt, of dit te laat of onnauwkeurig opgeeft, wordt met een geldboete van ten hoogste 8000 Mk of met gevangenisstraf van ten hoogste 6 maand gestraft.

Antwerpen ,den 27n October 1915.

De Gouverneur,
Frhr. von Huene,
Generaal der Infanterie.

Nieuws uit Brussel

OPENINGSZITTING VAN DEN KRING « HELP U ZELF ». — De werkzame, Vlaamschgezinde Studentenvereeniging van het Brusselsch middelbaar en normaal onderwijs zal op 30 October a.s., om 4 1/4 uur, in het « Vlaamsch Huis », met een plechtige openingszitting haar werkzaamheden hernemen, die alleen de vakantie een tijdje had stilgelegd. Alle Vlaamsche ouders, die er aan hechten dat hun dochters en zonen opgroeien tot vrouwen en mannen die niet alleen in merg en been Vlaamsch zijn, maar ook een algemeene ontwikkeling opdoen in een zuiver-Vlaamschen, ernstigen vriendenkring, zullen hen lid laten worden van den studentenbond « Help U Zelf ». Alle Vlaamsche ouders, alle Vlaamsche studenten kunnen inlichtingen bekomen bij den heer C. Chrispeels, 9, Devrièrestraat, Laken, of op de hierboven vermelde openingszitting.

Aug. Vermeylen verklaarde vóór eenige jaren: « Het is in den kring Help U Zelf dat ik mezelf heb teruggevonden. Mocht dat nog voor vele studenten in de toekomst waar blijven, zooals het gelukkig reeds voor velen bewaarheid is geworden. »

EEN FINANCIEEL SCHANDAAL TE BRUSSEL. — Op dit oogenblik wordt door het Parket eene zaak onderzocht ten laste eener volksverzekerings-maatschappij met zetel te Brussel en verscheidene vertakkingen in de provincie. De zaken dezer Maatschappij zijn aan een scherp onderzoek onderworpen, alsook aan opsporingen over hun wezenlijk bestaan en over de oprechtheid der wettelijke publiceeringen, bilans, enz.

Reeds werden zoo'n erge feiten aan 't licht gebracht, dat deze zaak waarschijnlijk voor het Assisenhof zal gebracht worden. De Prokureur des Konings immers wil volstrekt dat de kleine lieden beschermd worden tegen de ondernemingen van zekere roovers, en is vast besloten, daar er in deze kwestie geen wetsbekrachting bestaat, de zaak zóó te leiden dat hij eene uiterst strenge straf kunne bekomen.

Dat het er inderdaad in die Maat-

schappij niet pluis uit ziet kan men opmaken uit het feit dat een der bijzonderste belanghebbenden een persoontje is dat reeds voor dergelijke handelingen gestraft werd door het Fransche gerecht en die, zekeren dag, aan 't hoofd eener volkscooperatief geraakt, er met klank aan de deur werd geworpen.

Dat zaakje was dus stellig in goede handen. Daar het onderzoek met krachtdadigheid en spoed wordt doorgedreven door het Parket en door de experten, zullen wij daarover dra meer inlichtingen kunnen geven.

VOOR ONZE VERMINKTEN. — Onze jongens worden verzorgd en vertroeteld. Toch wordt er nogmaals een oproep gedaan voor de verminkten der drie Woluwen, voor wie warme kleederen gevraagd worden voor den Winter.

Wie aan dat liefdadig doel wil meehelpen, kan zijn giften zenden naar de Georges-Henrilaan, 301, te Sint-Lambrechts-Woluwe, of naar de Militaire Baan, 148, te Elsene, waar zij met innige dankbaarheid zullen ontvangen worden.

VOOR DE MOEDERS. — De moeders en de zwakke kinderen kunnen op ter, een half rantsoen brood meer bekomen dan de 300 grammen, vastgesteld per persoon, en de kinderen van 1 tot 3 jaar hebben recht op een rantsoen zoowel als andere personen.

Aanvragen daartoe moeten gezonden worden naar de Koloniënstraat, 66, te Brussel.

BELGISCHE LETTERKUNDE. — Van dat ding wordt in hetzelfde lokaal door M. E. Cattier een leergang gegeven. De tweede les heeft plaats op 9 November; onderwerp: Algemeene letterkunde en geschiedenis der Belgische letteren. Wat mag dat wel zijn, « Belgische » letterkunde? We gaan er naartoe!

PERSOONEBEWIJZEN. — Door de vele verkeerde uitleggingen welke aan deze zaak door het publiek worden gegeven, werd de dd. burgemeester er toe gebracht volgenden omzendbrief kenbaar te maken:

« Bij brief van 23 October maken de Duitsche overheid bekend dat artikel V van het besluit van den Belgischen goeverneur datum 10 October slechts toepasselijk is op fietsers. »

Gezegd artikel V zegde: dat van af 1 November de oude persoonsbewijzen geene waarde meer hebben. »

HET GEMEENTEHUIS VAN SCHAERBEEK. — Dit gebouw, afgebrand op 14 Juli 1911, is nu totaal heropgebouwd, en werd gisteren door de verschillende gemeentediensten opnieuw betrokken. Zulks gebeurde zonder de minste formaliteit, zonder dat zelfs iemand het opmerkte. Wellicht zal toch het prachtige nieuwe stedehuis later met wat meer plechtigheid worden ingehuldigd!

Wat er ook van zij, zooals vroeger komt er nu weer leven en beweging op de Collignonplaats. Het is een gedurig gaan en keeren van talrijke lieden die op het gemeentehuis zaken hebben, beweging welke stellig veel genoegen doet aan de handelaars dezer plaats.

De bureelen der bevolking werden op het gelijkvloers ingericht, vlak voor de Koninklijke Sinte-Marialaan; de rechter vleugel wordt bezet door den Burgerlijken Stand. De dienst der Openbare Werken werd ingericht op het gelijkvloers, rechter vleugel. Op het eerste verdiep, langs de koer, werd de gemeentekas geborgen, alsmede de bureelen van ontvangst.

In de lokalen, onder het gelijkvloers, werd het politiebureel ingericht, het politieparket, het arsenaal der pompiers en de Weldadigheidsbureelen.

Dit alles voor de lieden die soms wat op het Gemeentehuis zouden te doen hebben.

RECHTBANKEN. — Volgens een bevel van M. Faider, eerste voorzitter van 't Beroepshof van Brussel, zal de zittijd van het Brabantsch Assisenhof voor den vierden trimester van 1915 geopend worden op 8 November.

—Van bevoegde zijde wordt ons medegedeeld dat het Beroepshof van Brussel zich in December zal bezig houden met de zaak van Nestor Wilmart. Dit nieuwsje schijnt bijna ongelooflijk; inderdaad, eerst was Nestor uit het gevang gebracht te Dendermonde; toen zat hij in Frankrijk, zegde « men », en nu schijnt het er eindelijk toch te zullen van komen dat Nestorke zal geoordeeld worden. Beter later dan nooit, zal hij wellicht zelf denken.

STUDIEBEURS VOOR 'T CONSERVATORIUM. — Door de Regeering werd eene studiebeurs van 1,200 franks gesticht, ten einde de studie van den zang in het Brusselsch Conservatorium aan te wakkeren; deze beurs zal geschonken worden na een wedstrijd, toegankelijk voor alle Belgen onder de 26 jaar voor de mannen, en 22 jaar voor de vrouwen. Inschrijvingen te zenden naar 't Conservatorium tot 8 November. De wedstrijd heeft plaats op Dinsdag 9 November, te 10 ure (Duitsche tijd).

De aanvragen moeten vergezeld zijn van geboorteakt der inschrijvers, en een certifikaat van den bestuurder eener muziekschool of een leeraar van zang, bestatigend dat de kandidaat de noodige kennis en aanleg heeft voor den wedstrijd gevergd. De beurs wordt toegekend voor een jaar. De jury kan echter van jaar tot jaar vernieuwen gedurende drie jaar.

DE MELK. — Er werd vóór eenige dagen weer een onderzoek gedaan naar wat de melk onzer boeren en boerinnetjes zooal bevat. Een dertigtal dezer goede lieden werden met hunne waar naar de Laekenstraat gebracht, op het kommissariaat. Een tiental stalen werden ingehouden voor nader onderzoek, terwijl ongeveer 200 liters melk werden aangeslagen omdat er minstens 35 t. h. water in gemengd was. Een melkboer der Meyssebaan werd in de boet geslagen. 't Zal hem leeren de menschen appelen voor citroenen, of liever, water voor melk te verkoopen!

LEERGANG VAN NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE. — De heer Teirlinck heeft op Vrijdag 29 October, te 7 ure 's avonds, zijn jaarlijksche leergang van Nederlandsche letterkunde hernemen in de Vrije Hoogeschool.

De eerste les handelt over: De groote tijdperken der Nederlandsche letterkunde.

Daar de toegang vrij is en kosteloos, zetten wij onze lezers aan deze zoo nuttige en leerzame lessen trouw en in grooten getale te volgen; de voordrachtgever is overigens te goed gekend voor zijn steeds belangwekkend woord, opdat wij het noodig achten daarover verder uit te wijden.

WERKELOOSHEID. — Op de 100 duizend (ongeveer) inwoners te Schaarbeek, waren er, volgens de optelling van officieele zijde gedaan, 10.793 werklieden en ongeveer 500 huisarbeiders. Welnu, volgens de opgaven van het Nationaal Komiteit zijn er regelmatig 11.000 werkeloozen te Schaarbeek ingeschreven.

Is de statistiek der werkersbevolking dan onjuist, ofwel wordt het Nationaal komiteit bedrogen? Zoo niet, moet men aannemen dat er in heel Schaarbeek geen mensch aan 't werk is!

Ingezonden

Grievende Taalmiskenningen in de liefdadige werken te Antwerpen

Heer Hoofdopsteller van « Het Vlaamsche Nieuws »,

Gedurigaan komen er op uw bureel klachten toe, aangaande het miskennen onzer taal. Heden wil ik op mijne beurt uwe aandacht op een der schreeuwende miskenningen inroepen, en hoop dat u er ruchtbaarheid zal aan geven.

Er bestaat in onze goede stad eene menigte instellingen om hulp te verleenen waar de nood zich opdringt. Ook in de « Koninklijke Harmonie » der Oude Vaartplaats is een werkhuis, waar werkloozen van beide geslachten bezigheid vinden, die toelaten enkele franken per week te verdienen.

Dit menschlievend werk wordt bestuurd door dames, juffers en heeren der hooge wereld, de aristokratie komt er in voeling met het volk, iets wat zelden gebeurt; doch nu is het werkelijk zoo. Edel en schoon is het, wanneer de rijke lui zich opofferen en geheel ten dienste stellen om hunne arme medemenschen te helpen en bij te staan.

Maar veel schooner was het, nu zij toch met het volk omgaan, zich ook van de taal te bedienen van dat volk. Al wat er in de Harmonie klinkt, is Fransch; bevelen, bordereelen, aanwijzingsbrieven, boekjes, enz., enz. Het is maar alleen, wanneer zij overtuigd zijn dat de behoeftigen geen Fransch verstaan, dat zij zich zullen waardigen de taal van het volk te spreken.

Wordt er bezigheid gegeven aan een werklooze, zoo wordt dit aangeteekend in een daarvoor bestemd boekje, doch alles is opgesteld in een taal die hij niet machtig is. Het is niet te verwonderen dat velen missingen begaan in het uitvoeren van hun werk, daar zij het niet voldoende begrijpen wat er van hun gevergd wordt.

Wil men de gewenschte uitslagen van dit zoo menschlievend werk verzekerd zien, wil men dat onze arme bevolking meer liefde en genegenheid betoone voor hunne weldoeners, dat men dan beginne met de taal te spreken van dat volk, dat men zich verstaanbaar make en het werk en weldoeners zullen er het meest voordeel bij genieten.

J. V. E.

Nota der Red. — Wij bedanken den schrijver van dezen brief. Van verschillende zijden is ons daar reeds over geklaagd ,doch de noodlijdenden zelf durven niet spreken uit vrees hun werk te verliezen.

Hier heerschen wederom dezelfde schandelijke en voor ons volk zoo vernederende wantoestanden, als b. v. in het « Belgisch Rood Kruis » en andere dergelijke inrichtingen van dien aard die nu zoo wat overal ontstaan. Zagen we niet, door de zorgen van datzelfde « Rood Kruis », waarover wij reeds zoo vele klachten moesten afkondigen, weer een boek verschijnen, eene eerste eerelijst vermende van diegenen die voor het vaderland gevallen zijn. Welnu, dat is wederom niet voor de Vlamingen gemaakt: inmers het is uitsluitend in het Fransch, alhoewel de groote meerderheid van de soldaten die er in vermeld staan, Vlamingen zijn!

Dit boek nu wordt verkocht voor 1 frank, ten voordeele van onze Invalieden.

Is er nu een Vlaming die daartegen opkomt en om die reden weigert het boek te koopen, dan is zijn vonnis geteekend: dan is hij de Belgische liefdadigheidswerken vijandig en verkocht aan den Duitsch!

Voelt gij den truk, Vlamingen?

Hetzelfde gebeurt in het werk « Het Kistje van den Belgischen soldaat », waar alles door en door op Fransche leest geschoeid is, maar waar ze u toch het lakonisch antwoord durven geven: « Wij staan noch het Vlaamsch noch het Fransch voor! » wat niet belet dat ze niet eens eene gedrukte Vlaamsche lijst bezitten; maar om aan de Vlamingen toch eenigen schijn van voldoening te geven eenige regelen Vlaamsch nevens die Fransche lijsten geschreven hebben. Verslagen, enz., die worden enkel voor de Franschen uitgehangen, voor de 8011 uitsluitend Franschsprekenden in Antwerpen, waarvan de meesten moedig naar den vreemde zijn gevlucht en er veilig buiten schot blijven.

Zóó wordt nu in de treurige toestanden die wij beleven, vanwege de hoogere door en door verfranschte standen, schandelijk misbruik gemaakt om op tastbare wijze, aan die zoo groote massa van behoeftigen, hunne minderwaardigheid te doen gevoelen en hen in den waan te brengen dat het alleen het Fransch is dat hun alles kan bezorgen.

En wie onder die behoeftigen zou durven openlijk klagen tegen die zoogezegde privaat-inrichtingen (want er is natuurlijk heel behendig voor gezorgd dat ze noch van de Stad noch van den Staat afhangen)? Het ware eene onmeedoogende uitsluiting!

Vlamingen, zóó behandelt men ons Vlaamsche volk.

Slaapt maar, marmotten, de franskiljons zullen hoogtij vieren!

Kunstnieuws

TOONEEL

We hebben er steeds van gehouden de prestaties onzer kunstenaars in den vreemde aan het publiek bekend te maken.

Zichier wat thans de « N. R. C. » schrijft over het spel van onzen grooten tooneelspeler Laroche, in « Mevrouw Warren's Bedrijf », het ook ons niet onbekend stuk van Bernard Shaw (de vertooning had plaats in de Hollandsche Schouwburgtooneelvereeniging te Amsterdam):

« Het hoogtepunt van deze vertooning was Laroche's uitbeelding van de figuur van Crafts, vooral zijn spel in de derde akt, in zijn gesprek met Vivie. Met Laroche's opvatting kunnen wij ons niet geheel vereenigen. Wij meenen dat Sir Crafts iets meer man nog van de wereld moet gebleven zijn, dan Laroche in grime en spel ervan over had gehouden. Ook moet deze rol misschien in het algemeen, en zeker te midden van deze niet overal voldoend sterke bezetting soberder gespeeld worden. Maar eenmaal deze opvatting en dezen toonaard aangenomen, heeft Laroche ons een stuk tooneelspeelkunst te zien gegeven, zoo verbluffend knap, als wij van dezen begaafden akteur nog zelden of nooit zagen. Laroche had zich den kop gegrimeerd van een brute; in dien draaienden, wiegelenden gang zag men al den man van verdachte praktijken; de stem klonk onheilspellend. En hoe sterk insnijdend, hoe suggestief wist hij zijn spel door deze uiterlijkheden gesteund, te doen zijn. Die enkele woorden, waarmee hij Vivie zegt dat Franck haar halfbroer is, zij werden een klein drama op zich zelf. Na dit bedrijf werd Laroche telkens en telkens teruggeroepen. Het werd iets als een ovatie. »

Stadsnieuws

De Burgemeester der Stad vestigt de bijzondere aandacht van het publiek op het volgende schrijven dat hij van den Generaal-Majoor Frhr von Bodenhausen, Bevelhebber van Antwerpen, komt te ontvangen:

« Antwerpen, den 3n October 1915.

» Aan de Stad,

» Ik deel beleefd aan de Stad mede, dat ik, op het oefeningsplein, bij de loodsen van de luchtschepen, tijdens de uren waarop geen troepen exerceeren, bepaalde plaatsen voor turnspelen ter beschikking stel.

» Het zijn de voor dit doel bijzonder geschikte, met goede graszoden begroeide stukken, ten Noorden en ten Oosten van de groote luchtschiploods.

» Ik verzoek de Stad, door bekendmaking er voor te zorgen, dat andere gedeelten van het plein niet voor zulke spelen worden gebruikt, en het ook, met behulp van haar politiediensten door te zetten, dat het verkoopen en het verteeren van dranken niet op de speelplaatsen, maar buiten het oefeningsplein gebeuren. Want de ondervinding heeft geleerd, dat de flesschen op de speelplaatsen blijven liggen en dan gevaar voor menschen en paarden opleveren.

» Op het verbod om putten te graven wordt nogmaals de aandacht gevestigd. »

De bevolking gelieve zich stipt naar de bovengemelde voorschriften te gedragen.

Ten stadhuize, den 27n October 1915.

De Burgemeester,
Jan De Vos.

HOTEL WAGNER

Kunstlei, n° 1, bij John CASSIERS

Alle dagen VERSCHE MOSSELEN en PALING. Gezellig koffiehuis en prachtige spijszaal. Lekker gerstenbier.

Hotel van allereersten rang.

Bond der gediplomeerde Oud-leerlingen der Nijverheidsschool van Antwerpen. — Aan de leden en hunne geachte familie. — Het bestuur heeft besloten eene reeks Voordrachten te geven gedurende het winterseizoen. Gezien de groote kosten van opsturen, zal de verwittiging voortaan geschieden bij middel der dagbladen en aanplakbrieven.

De eerste voordracht heeft plaats op Zondag 31 October 1915, te 10 uur, in de Konferentiezaal der Nijverheidsschool. — Zij zal gegeven worden door den Heer Leo Wynen, welke zal handelen over **De Werking der Automobielen.**

Met het oog op den eveneens vrijen toegang dezer voordrachten voor het publiek rekent het bestuur op eene groote ruchtbaarheid van uwentwege en eene talrijke opkomst. — (Medegedeeld.)

Havenbeweging. — Op 29 October liepen in onze haven 5 stoomschepen, 4 motorbooten en 30 lichters binnen, terwijl 8 stoomschepen, 2 motorbooten en 42 lichonze haven verlieten.

Verbroedering der Vlaamsche Tol- en Accijnsbedienden. — Groot liefdadigheidsfeest, gegeven door de tooneelafdeeling der maatschappij, ten voordeele hunner krijgsgevangen leden in Duitschland, op Zondag 7 Nov. 1915, om 7 ure stipt (B. T.), in hun gewoon lokaal, Zaal Eldorado, Van Wesenbekestr., 10, met de welwillende medewerking der juffers E. Delacroix, Suz. Plumer en J. Avermaete, de hh. Oscar Avermaete, H. Vandedycke, Arth. Martens en J. Cuypers, onder de leiding van den hr E. Hovaere, tooneelbestuurder. Er zal opgevoerd worden: « Om Laura te krijgen », geprimeerd blijspel in één bedrijf, door Mode Vliebergh; « Onteerde Moeder », oorspronkelijk drama in één bedrijf, door Jef Toussaint; « De Boezemvrienden », blijspel in één bedrijf door Hendrickx.

Gezien de keus der stukjes en daar het feest zal opgeluisterd worden door de muziekafdeeling der maatschappij, zal de zaal wederom te klein zijn, 't is daarom ook dat de leden die eene voorbehoudene plaats verlangen hunne kaart op voorhand zouden nemen in een der volgende lokalen: (voor het Noord), Zaal Eldorado, Van Wesenbekestr., 10; in 't Vlaamsch Huis, bij Fr. Vereycken, hoek Van de Werve- en Casierisstraten; in 't Leeuwke, bij Oscar Avermaete, hoek Oude Steenweg en Dambruggestr.; in 't Rooske, bij de wed. Delacroix, Hessenplein; (voor 't Zuid) In Cambrinus, bij Aug. Heylen, hoek Zuider- en Baron d'Hanislei, of bij den hr Buysen, Riemstraat.

Oproep. — De oud-leerlingen van Jongensschool 7 worden verzocht op Maandag 1 November, de plechtige zerkonthulling bij te wonen van hunnen oud-schoolmakker Frans Arcay, te Eeckeren. Vereeniging aan den halt van den rooden tram Klapdorp, ten 10 1/2 u. (torenuur). Vertrek met den tram ten 11 u. stipt (torenuur).

Rechterlijk Nieuws

Een buitengewone zaak

Twee schoonbroêrs te Brussel zijn beiden koopliê in 't zelfde vak en doen belangrijke handelszaken.

Een hunner daagt den andere voor de Burgerlijke rechtbank en eischt schadevergoeding wegens een lasterlijke aanklacht tegen hem gedaan.

Die aanklacht, aan de Kommandantur gestuurd, voerde aan dat C... een spion was voor rekening van het Belgisch Staatsbestuur.

De aanklacht werd onderzocht en valsch bevonden. Dientengevolge is het huidige proces.

De gedaagde beweert dat hij het niet is die de aanklacht deed.

Er zijn door de Rechtbank schriftkundigen aan 't werk gesteld, en dan ziet men het gewone spel zich voordoen: Expert nr. 1 zegt: — Het is wel degelijk het geschrift van den gedaagde. Expert nr. 2 zegt evenzoo beslist: — Het is zijn geschrift niet.

De Rechtbank moet kiezen.

Wegens den oorlog

Een wisselagent te Brussel moet maandelijks een pensioen van 200 fr. betalen. Hij heeft zich tot de rechtbank gericht om afslag te bekomen, bewerende dat hij bijlange zooveel niet meer verdient als in gewone tijden en amper genoeg heeft om van te leven.

Die bewering, grootendeels waar zijnde bevonden, heeft de Rechtbank den aanlegger vergund om, zoolang de huidige toestand voortduurt, slechts 75 fr. te betalen.

BURGERLIJKE STAND VAN ANTWERPEN

Overlijdens van 30 October 1915

Mannelijk geslacht: C. Wouters, z. b., 81 jaar, wed. van J. Claessens, Muntstraat, 10. — J. Climan, makelaar, 43 jaar, Handelslei, 70. — J. Winkeler, magazijnier, 67 jaar, echtg. van J. Jacobs, Oude Koornmarkt, 34.

3 kinderen beneden de 7 jaar. — 1 doodgeboren.

Vrouwelijk geslacht: J. Spruyt, z. b., 88 jaar, wed. van P. Stevens, St. Laureysstraat, 18. — J. Bernard, z. b., 78 jaar, wed. van L. Moerman, Stijfselstraat, 8. — E. Breugelmans, z. b., 56 jaar, Lge Lozanastraat, 48. — J. Slootmans, 61 jaar, echtg. van E. Vermeulen, Dambruggestraat, 349.

1 kind beneden de 7 jaar.

Overlijdens: Mannelijk geslacht, 7; Vrouwelijk geslacht, 5. — Totaal: 12.

Geboorten: Mannelijk geslacht, 3; Vrouwelijk geslacht, 4. — Totaal: 7.

Huwelijken van 25 tot 30 October 1915

C. Catteeuw met J. Steenackers. — J. Boeykens met E. De Pré. — L. Proost met M. Geens. — C. Dingemans met C. Smeets. — F. Eckert met E. De Deken. — E. Chaves Daguilar met C. Criel. — G. De Permentier met M. Vandenbos. — G. Janssens met A. Geypens. — J. Homblé met F. Dhooge. — P. Van den Belt met J. Armirotto. — H. Caluwaerts met Ph. Van Broeckhoven. — R Gartner met A. Geersens. — J. Feyt met J. Nuyttens. — P. D'Artet met R. Bervoets.

Huwelijksafkondigingen

B. Vissers, paswerker, Vlaamsche Kaai, 92, met M. Diels, winkelierster, Volkstr., 48.

A. Mazet, houtdraaier, Erwtenstr., 19, met J. Peeters, naaister, Tuinstr., 55.

H. van de Ven, bediende, Kipdorp, 57, met E. Musschoot, dienstm., Mechelsche steenw.195.

J. Cremers, koperwerker, Gasstr., 45, met V. Van huffelen, werkvr., Maasstr., 22.

A. Van den Broeck, handelaar, te O. L. Vr.-Waver, met R. Van der Auwera, z. b., Lombaardevest, 20.

C. Crets, herbergier, Cassierestr., 2, met R. Peelman, kleerm., Ankerrui, 19.

J. De Swart, elektriekbewerker, te Berchem, met C. Vertommen, dienstm., Huidevetterstr., 47.

L. Vanaer, suikerbakker, Offerandestr., 82, met I. Aos, z. b., Kte Congostr., 2.

L. Maes, fabriekwerker, te St-Amands, met E. Pauwels, dienstm., Plantinlei, 39.

A. Wouters, spiegelpolijster, Deurnestr., 41, met J. Haesen, arb., Familiestr., 14.

A. Van Vlimmeren, metaalbewerker, Edward Pecherstr., 3, met M. Roosemeyers, fabriekwerkster, Edward Pecherstr., 3.

P. Peeters, arb., Lge Dijkstr., 97, met L. Wygers, werkvr., Lge Dijkstr., 97.

A. Pauwels, arb., Lge Veldstr., 74, met M. De Prée, arb., Lge Veldstr., 74.

A. Janssens, arb., Ste-Elisabethstr., 27/1, met M. Meeuws, waschvr., Ste-Elisabethstr., 27/1.

J. Willems, arb., Kte Ypermanstr., 8, met M. Duysan, naaister, Kte Ypermanstr., 3/1.

F. Cardinas, arb., Vliegenstr., 1, met J. Evers, dienstmeid, Vliegenstr., 1.

A. Mattnys, paswerker, te St-Nikolaas, met M. Godecharle, fabriekw., Kronenburgstr. 15.

A. Goossens, arb., Kuipersstr., 18, met M. Bal, arbeidster, Burchtgracht, 51.

A. Boexstaens, arb., Genuastr., 2, met A. Callaerts, arbeidster, Genuastr., 2.

A. Lahaie, arb., Zirkstr., 12, met C. De Koker, werkvr., Zirkstr., 12.

F. Pots, arb., Lge Ridderstr., 79, met M. Van den Broucke, arb., Rochusstr., 36.

Pas verschenen. — Almanak voor Groot en Klein, 1916, 10 cm.

SPORT

HONDENSPORT

« Mon Plaisir », Wilrijckscheplein

Liefdadigheidsfeest

Zondag 7 November zal de « Groote Prijs Mon Plaisir » en de « Prijs der Invalieden » geloopen worden. Deze koersen waarvoor de beste renners zullen ingeschreven worden, zullen verzekert de schoonste zijn die wij tot heden te zien kregen. De eigenaars der medekampers zullen alle belang hebben hunne kampioenen in den besten staat te brengen voor dezen dag, daar schoone kunstvoorwerpen geschonken zijn geweest, welke als gedenkstukken gegeven worden, aan de winners van bovengenoemde prijzen.

De feest zal plaats hebben ten voordeele van « Ons Invaliedenhuis ». De inkoom is gestelt op fr. 0.50. Kaarten zijn overal te bekomen.

ONZE BLOEMLEZING

uit het werk van

Flor Heuvelmans

Uit: **JAN BLOKKER**

Geschiedenis van eene hondenkar

Kwispelstaartend en blijkbaar tevreden, blafte de hond van pachter Jobbe een vroolijk deuntje door de groote dreef van Heverlé naar Leuven, terwijl het melkkarke, waarin hij gespannen was, met zijne wielen een ratelend accompagnement op de kasseien deed galmen.

Pachter Jobbe hield met de rechterhand de sponde van 't karke vast, en liet zich meer trekken dan hij liep, want al was het slechts zeven uren 's morgens, hij had reeds den bodem van menig glaasje gezien. Hij moest zich niet geneeren, hij had slechts een enkelen kalant. Die kalant was het groot Pauskollegie, waar een honderdtal studenten kost en inwoon genoten.

— Oh! zoo haastig niet, Bast, riep de Pachter tot zijn hond, welke dezen schoonen naam in 't hondendoopsel ontvangen had.

Maar Bast wil wel dat zijn meester hem volgen moest, en trok door, dat het genoegen deed om zien. Bast die den weg kende, liep de hellingen der Naamsche straat op en af met Pachter Jobbe op sleeptouw, en draaide met' zulken zwier nevens St. Michielskerk af, dat Jobbe vier meters ver achter den hoek verdween, terwijl zijn kar in volle galop voortrende, en als dagelijksche gewoonte de poort van 't Pauskollegie doortrok, en op de breede opene plaats stopte.

Het was al meer gebeurd dat Jobbe, in den « IJzeren Bol » of in de « Brusselsche Pomp » was achtergebleven, en dat Bast met zijne kar alleen in 't Kollegie aankwam.

Nu ook, kwamen er twee knechten, die de volle melkstoopen van de kar afnamen en er de ledige van den vorigen dag in plaatsten.

Daarnee stonden hond en kar alleen, en Jobbe zat in de « Brusselsche Pomp », waar hij zijne kneuzingen langs den binnenkant met jenever streek.

* * *

Pol Pletings, student in apothekerij, was 's avonds te voren zeer aardig te huis gekomen; het scheen hem dat zijn hoofd en bovenlijf veel zwaarder waren dan gewoonlijk, en dat zijne beenen het tegenovergestelde ondervonden. Ook, om zeven uren 's morgens ronkte hij nog gelijk een Contrebas, in het appartement dat hij op de derde verdieping van 't Kollegie bewoonde, en dat uit een studeervertrek en eene slaapkamer bestond.

Om half acht werd zijne deur, met eenen haak stil geopend, en Rikkers trad binnen die in stilte een wiel tegen zijne kleerkast zette. Toen kwam er nog een student met een wiel, toen nog een met vier ledige melkstoopen, toen kwamen er vier gelijk die eene berrie en sponden droegen, en eindelijk een laatste die Bast bij den kraag had en dezen gestatig lever voederde.

In een wip stond de kar ineen en was Bast er weer voorgespannen. Dan ging de deur weer voorzichtig toe. De studenten liepen de trappen af, kwamen op de koer, rookten een pijp en deden net of ze studeerden, maar konden niet nalaten alle vijf seconden een oog op de vensters van Pol's appartement te slaan.

Op dit oogenblik kwam Jobbe onder de poort aangestrompeld maar helaas, kar en Bast waren verdwenen.

* * *

Het gerucht en geblaf was zoodanig geworden, dat de overste van 't Kollegie ging zien wat er gaande was.

De deur van Pol werd met den passepartout geopend, en daar zat Pol in zijn hemd boven op de hondenkar.

— Hoe is die kar hier gekomen?

— Langs den telefoon, moet ik gelooven, Mijnheer de President.

De President liep woedend weg, maar zei in 't benedengaan: Wie zou daarvoor nu kunnen straffen?

Een brief

Leuven, 7 November 1878.

Zeer geliefde Vader,

Met den grootsten haast kom ik u melden dat ik over drie weken hier weer goed ben aangekomen. Ik twijfel er niet aan of dit nieuws zal u veel genoegen doen, alhoewel gij er u misschien eerder hadt kunnen aan verwachten. Maar de bezigheden van 't begin van 't schooljaar zijn wel zoo vermoeiend, en vergen zeker zooveel tijd, als die welke het exaam voorafgaan.

De professors houden er stellig aan dat men de eerste koersen goed volge, ziet, omdat zij den grondsteen zijn enz. enz.; och dat ik u dat allemaal moest schrijven, gij zoudt er uw latijn bij verliezen.

Ik heb er reeds een gedeelte van mijne gezondheid bij ingeschoten, en dat ik zoo goed niet kon eten, ik zou waarlijk ziek worden. De professor heeft ook goeden ouden Bordeaux voorgeschreven, dien ik dan ook alle dagen regelmatig drink; Bourgogne en Champagne drink ik nooit, en toch, dat kost te veel.

De inscrinties zijn genomen. en alhoewel men met eene volstaat, heb ik er twee genomen: dat doet u goedstaan met de professors; ik heb daarvoor 150 fr. meer moeten uitgeven. welke gij wel zoo goed zult zijn mij weer te zenden.

Dan hebben wij nog eenen professor, die over veertien dagen gedecoreerd werd van den koning; te dier gelegenheid heb ik, in eene ontzaggelijke studentenvergadering, met vuur het woord genomen en voorgesteld, aan dien eerbiedwaardigen grijsaard een prachtig geschenk te geven. Ik heb dan aanstonds zelf ingeteekend voor 50 frs. Die professor verdient zeker dien blijk van dankbaarheid, vriendschap en toegenegenheid van zijne leerlingen. (Iedereen zei dat ik zoo wel gesproken had.)

Daarnee is mijn geld op. Zichier nogthans de volledige rekening mijner uitgaven dezer drie weken:

voor mijn kwartier	fr.	40.00
kolen, krollen en steksken s .	»	9.36
papier, pennen, inkt en ouweltjes	»	12.30
voor de restauratie	»	124.50
(met dien Bordeaux, ziet ge) goede werken	»	37.29
verteer en vermaken . . .	»	1.40
maakt te samen met de hierboven gemelde 200 fr. . .	»	200.00
Totaal fr.		424.85

welke gelief mij te zenden per keerenden post, want ik ben geheel zonder geld. Ik heb ook nog boeken moeten huren; ik schrijf die dan uit, dan moet ik ze niet koopen. Dat huurgeld zal ik toekomende maand betalen.

Uw liefhebbende Zoon,

Pol.

P. S. Ik verwacht dus vier honderd vier en twintig franks en 85 centiemen, of liever, voor uw gemak, laat er die centiemen maar af.

Buurtspoorwegen

Lijn Mechelen-Antwerpen-Boom-Duffel-Lier

Uurtabel beginnende op 1 Oktober 1915
(Duitsch uur)

Treinen n.	8	12	16	20	24	28
Aankomst van Heyst-o-d-B.	8.35	—.—	12.53	—.—	5.42	—.—
Mechelen St.	8.30	10.55	12.48	3.40	5.48	8.05
Neckerspoel	8.36	11.00	12.54	3.45	5.54	8.11
Kathelijnept	8.40	11.03	1.00	3.48	6.00	8.18
Waelhemstr.	8.48	—.—	1.08	—.—	6.08	8.28
Id. fort	8.51	—.—	1.11	—.—	6.11	8.31
Id. dorp	8.53	—.—	1.13	—.—	6.13	8.33
Lazernij	9.00	—.—	1.20	—.—	6.20	8.43
St. Waerloos	9.03	—.—	1.23	—.—	6.23	8.43
Rumpst St. a.	9.08	11.25	1.28	4.10	6.28	8.50

Treinen n.	2	8	12	16	20	24
Rumpst st. v.	7.00	9.15	11.30	1.35	4.15	6.35
Reeth dorp	7.10	9.25	—.—	1.45	—.—	6.45
Reeth wissel	7.13	9.28	—.—	1.48	—.—	6.48
St-Lenaertsk.	7.21	9.36	—.—	1.56	—.—	6.56
Aertselaer d.	7.25	9.40	—.—	2.00	—.—	7.00
Aertselaer st.	7.28	9.43	—.—	2.03	—.—	7.03
Ysselaer	7.31	9.46	—.—	2.06	—.—	7.06
Wilryck						
Berkeveld	7.37	9.52	—.—	2.12	—.—	7.12
Bist	7.40	9.55	—.—	2.15	—.—	7.15
Heistraat	7.43	9.58	—.—	2.18	—.—	7.18
Boomsch st.	7.46	10.01	—.—	2.21	—.—	7.21
Antwerpen	7.50	10.05	12.10	2.25	4.55	7.25

Treinen n.	4	6	10	14	18	22
Rumpst st. v.	8.10	9.16	12.30	5.25	6.35	9.00
Steenbakker.	8.14	9.20	12.34	5.29	6.39	9.04
Nieuwstraat	8.16	9.22	12.36	5.31	6.41	9.06
Terhagen	8.20	9.26	12.40	5.35	6.45	9.10
Boschstraat	8.24	9.30	12.44	5.39	6.49	9.14
Boom a.	8.30	9.36	12.50	5.45	6.55	9.20

Treinen n.	8	26
Lier v.	8.20	8.00
Pullaer	8.23	8.03
Lachenen	8.26	8.06
Nieuwen Hamer	8.29	8.09
Stokerij	8.32	8.12
Duffel Wissel	8.35	8.15
Duffel Kerk	8.38	8.18
Duffel Statie	8.45	8.25
Kruisstraat	8.48	8.28
Huis-ten-Halve	8.51	8.31
Steenweg Waerloos	8.56	8.35
Rumpst Statie a.	9.05	8.46

Treinen n.	5	11	15	19	21	27
Antwerpen	8.25	10.35	12.35	3.30	5.35	8.00
Boomsche st.	—.—	10.39	12.30	—.—	5.39	8.04
Hevstraat	—.—	10.42	12.42	—.—	5.42	8.07
Wilrijck Bist	8.35	10.45	12.45	—.—	5.45	8.10
Berkeveld	—.—	10.48	12.48	—.—	5.48	8.13
Ysselaer	—.—	10.54	12.54	—.—	5.54	8.19
Aertsel. st.	—.—	10.57	12.57	—.—	5.57	8.22
Id. dorp	8.48	11.00	1.00	—.—	6.00	8.25
St-Lenaertsk.	—.—	11.04	1.04	—.—	6.04	8.29
Reeth stat.	8.54	11.08	1.08	—.—	6.08	8.33
Reeth wissel	—.—	11.12	1.12	—.—	6.12	8.37
Reeth dorp	9.00	11.15	1.15	—.—	6.15	8.40
Rumpst st. a.	9.10	11.25	1.25	4.10	6.25	8.50

Treinen n.	1	5	11	15	19	21
Rumpst st. v.	6.10	9.15	11.35	1.35	4.15	6.35
St. Waerloos	6.15	9.20	11.40	1.40	—.—	6.40
Lazernij	6.18	—.—	11.43	1.43	—.—	6.43
Waelh. dorp	6.25	9.26	11.50	1.50	—.—	6.50
Waelh. fort	6.27	—.—	11.52	1.52	—.—	6.52
Waelh. str.	6.30	—.—	11.55	1.55	—.—	6.55
Kathelijnep.	6.38	9.33	12.03	2.02	4.35	7.03
Neckerspoel	6.44	9.37	12.09	2.06	4.39	7.10
Mechelen st.	6.50	9.43	12.15	2.14	4.45	7.16
Vertrek naar Heyst-o-d-Berg		10.10	—.—	2.10	—.—	7.11

Treinen n.	7	9	13	17	25	29
Boom v.	8.45	9.45	1.05	6.00	7.05	9.25
Boschstraat	8.51	9.51	1.11	6.06	6.11	9.31
Terhagen	8.55	9.55	1.15	6.10	7.15	9.35
Nieuwstraat	8.59	9.59	1.19	6.14	7.19	9.39
Steenbakker.	9.01	10.01	1.21	6.16	7.21	9.41
Rumpst st. a.	9.05	10.05	1.25	6.20	7.26	9.45

Treinen n.	3	23
Rumpst Statie v.	7.25	6.36
Steenweg Waerloos	7.35	6.41
Huis-ten-Halve	7.39	6.45
Kruisstraat	7.42	6.48
Duffel Statie	7.45	6.51
Duffel Kerk	7.52	6.58
Duffel Wissel	7.55	7.01
Stokerij	7.58	7.04
Nieuwen Hamer	8.01	7.07
Lachenen	8.04	7.10
Pullaer	8.07	7.13
Lier a.	8.10	7.16

Almanak voor Groot en Klein 1916 bevat alle inlichtingen, nuttige raadgevingen, en talrijke kluchtige en ernstige verhalen.

Te bekomen bij onze verkoopers en in de dagbladwinkels aan 10 centiemen.

Verliest uw tijd niet en leert de

LEVENDE TALEN

en den HANDEL in de

MODERN SCHOOL

41, MEIRPLAATS

Telefoon 5599

Carbure

BESCHIKBAAR
Bekken, Lampen, Glaswerk
Acetylene, Kousjes
LEVERING GAS
10, Marktplaats, 10
Brussel 896

DEELGENOOT GEVRAAGD

met minstens 20.000 fr. kapitaal in goede winstgevende zaak. Rijke broodwinning. Schrijv. bureel gazet. X W 442

Te koop gevraagd

een FOTO-TOESTEL in goeden staat. Prijsopgaaf, schr. M. D. B bur. blad.

Den 1s en 16n van iedere maand aanvang van nieuwe gemengde schappelijke leergangen, 5 fr. per maand. 8 lessen per week.
FRANSCH
ENGELSCH
BOEKHOUDEN
SNELSCHRIJVEN
MACHIEN-SCHRIJVEN
ingericht door de

ENGELSCHE SCHOOL

Bijzondere lessen 3 fr. per les
58, WELVAARTSTR. (Gerechtshof) 643

Institut Rachor

Lange Nieuwstraat, 18
(Beurs)
Bijzondere afdeeling voor Jongelieden en Jonge Juffers
Snelschrift
Schrijfmachine
Boekhouden — Talen
529

Jnes Hmes et Filles préparez-vous en qq. mois à l'emploi de

STENO-DACTYLOGRAPHE COMPTABLE

INSTITUUT RACHOR

10, Longue rue Neuve
Anvers (Bourse)
Inscriptions ch. jour. 819

OCCASIE

2.000 phonograaf-platen dubbelzijdig aan 95 centiemen. Beelden, Spreekmachienen, Schouwgarnituren, Kenkengerief aluminium, Pelsen. 122, NATIONALESTRAAT, 122. 866

GEHEIME ZIEKTEN

WATERORGANEN

BLAAS-NIEREN

20 JAREN BIJVAL

De WITTE CAPSULEN van Dr Davidsan genezen radikaal zonder werkverletting, op allen ouderdom en bij beide geslachten, alle ziekten en inflammatiën der waterorganen, Blaas en Nieren, Pisbuisverengingen, Lendepijnen, steen, troebele-, pijnlijke- of brandende waters, speen. Nooit geene mislukking, zelfs bij de ouderlingen en in de ergste gevallen.

3.00 fr. de doos. Apotheken, 15 rue des Croisades, Brussel; De Beul, 57, Lange Nieuwstraat, en Breedenraedt, Charlottalei, 2, Antwerpen. 91

HET HUIS VAN VERHUIZINGEN

Ed. VAN REETH

Nationalestraat, 138, Antwerpen

heeft de eer te berichten aan het Publiek, getroffen door de oorlogsgebeurtenissen, dat het beschikt over magazijnen gezegd «Garde Meubles» en dat he zich aanbeveelt aan zijne welwillende aandacht. Al de zaken zullen afgehandeld worden aan de prijzen en voorwaarden van het Syndikaat der Verhuizers — **Verhuizingen voor de Stad, de Provincie en het Buitenland.** — Telegramadres: « Continent ». — Telefoon 4701 84

INSTITUT MODERNE

Op 1 NOVEMBER aanvang der nieuwe leergangen van
ENGELSCH en FRANSCH
en andere talen
BOEKHOUDEN
DACTYLOGRAPHIE
STENOGRAPHIE
Fr. 5.— per maand
2 lessen per week

Dagelijks bijzondere leergangen voor Dames of Heeren.

KOSTELOOS prospectus met inlichtingen. 996

19, HOPLAND, 19

SCHOENMAKERS en GROOT-HANDELAREN

schoencreams, vrouwen caoutchouc, enz., Sunlicht- en Karnemelkzeepen, nog te koop, Potgietersstr. 53.

L. CARREE

gediplom. vroedvrouw 1ste klas. Raadpleging Veluwestr., 1/10, Mechelen. 904

TE KOOP PER OCCASIE

2 poneys met getuig, camion- of voituurpaard, een tonneau caoutch., 1 baggy, 1 dogkar, een voituur (vict.) tilbury, binnendeuren en dub. poort, 1 pomp compleet met pompsteen. Adr. Liendelsi, 13, Oude God. 962

TE HUREN

Best gelegen benedenhuis (winkel- of renteniershuis) aan uiterst voordeel. prijs. Leop. de Waelstr., 5. Te bevragen: De Hornestr. 2/2, T/S. 963

Hespen en Spek

te koop, aan voordeelige prijs, in de gekende verkensbeenhouwerij der Gebr. Janssens, De Hornestr. 2/2 Antw.-Zuid. 970

WEGENS VERTREK EN GELDGEBREK

Weduwe met kinderen verlangt wegens geldgebrek haar mobilier te verkoopen, bestaande uit schoone slaapkamer in eik, notelaar en laqué, eiken moderne eetkamer, salongarnituur genre fumoir, Limogeporcelein, eetservies, enz. Te zien van af 9 uur 's morgens MONTENSSTRAAT, 105, BORGERHOUT (achter. het gemeentehuis). 956

GERANCE OF WINKELBEHEER

Deme. kunnende borg storten bestaande in eigendom, vraagt dépôt of gérance. Schrijven onder n° 196, bur. blad. Voorkeur aan stoomverwerij. 813

CARBURE LAMPEN EN BEKKEN

Verminderung voor voortverkoopers, als ook Heeren- en Damenvelos in orkasie en alle benoodigdheden; ook brand en emeryolie, toupape en colle, buiten- en binnenbanden. Steenhouwerswal, 45. 744

MEN VRAAGT TE KOOPEN

een huis te Antwerpen niet meer dan een half uur van de St-Paulusplaats gelegen, niet duurder dan 15.000 fr. Aanb. bur. van het blad, lett. P. R. 35. 983

SERVEUSE GEVRAAGD

bij Mevrouw Hembrechts, Kleine Barreel-Merxem. Zich aan te bieden aldaar.

TE HUREN GEVRAAGD

gemeub. kwartier, zoo mog. met kost. Schr. bur. blad met opgaaf van prijs, ond. letters B. B. 12. 991

IN STIL HUIS

rond Paleis van Justitie zoekt jong mensch eene groote achterkamer, liefst met uitzicht op hof. Zoo mogelijk met pensioen. Prijs opg. bur. blad G. V. 992

DEFTIG PERSOON

weduwenaar, werkz. en vlijtig, van gezetten leeftijd, verlangt in betrekking te komen met deftige vrouw van gezetten leeftijd. Schr. bureel blad onder de letters F. W. A.

VLAAMSCHE LESSEN

Leeraar of leerares wordt gevraagd voor Vlaamsche lessen. — Schrijv. P. S. bureel blad.

TE HUREN GEVRAAGD

schoone gemeub. kamer met bad en elektr. verlichting, liefst in 't midden der stad. Schr. P. S. bur. blad.

VROUWEN

de remedie van Doktor CARLOS is onfeilbaar tegen smartelijke, achterhlijvende en onregelmatige

MAANDSTONDEN

Zekere uitslag, zonder gevaar. — De doos 10 frank, de 1/2 doos 5.50 fr. — Bescheiden opzending tegen postbon. Zuider Volksapotheek, 126, Brederodestraat, Antwerpen. 133

Wateroorganen Blaas, Nieren

De scheikundige remedie **Vincart** (ged. M.) geneest spoedig alle ziekten en inflamatiën der waterorganen, uitloopingen, lendenpijn, steen, witte verliezen, troebele, pijnlijke of brandende waters. — Prijs 3.50.

Groote Apotheek-Drogerij

Montignystraat, 113-115
(Recht over het Zwemdok)
Vroeger Brederodestraat, 160
P. VINCART
Gediplomeerd Apotheker 37
Zon- en Feestdagen den ganschen dag open

HAAST U!! HAAST U!!

NOG NOOIT GEBEURD!

Of nergens nog niet te vinden geweest!

In de LIMBURGSTRAAT, 53, KIEL, is den eenigsten winkel welke deze tijden prijzen maakt buiten alle konkurrentie!! Ik geef u de gelegenheid om uwe huizen en kamers te behangen aan den ongeloofelijken spotprijs te beginnen van 3.00 frank per kamer, in effe gelasseerd papier, met boorden en plasseeren inbegrepen (minstens met 2 kamers genomen). In de Meubelpapieren van de laatste nieuwigheden aan 4.50 fr. per kamer. En nog eene verminderring voor personen eigenaars en aannemers met geheele huizen aan den spotprijs van 4.25 fr. per kamer. Alles is met boorden en plasseeren inbegrepen. Zoodus onnoodig nog vuil te zitten. De papieren worden door u gekozen en volgens uwe orders uitgevoerd. Stalen op aanvraag worden overal ten huize bezorgd. Let wel op het adres:

LIMBURGSTRAAT, 53, Antwerpen-Kiel.

887 Zeg het voort a. u. b.

Plaats uwe aankondigingen in het « Vlaamsche Nieuws », het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België.

Au Palais des Corsets

KLAPDORP, 36

BERTHA DE DONCKER

Corsétièère

Belangrijkste Huis der Stad voor den verkoop van alle soorten Corsets, Soutien-gorgen, Buikbanden, enz., aan voordeelige prijzen. — Nieuw model Corsets met Jarretellen aan fr. 2.95. — Specialiteit van Corsets op maat. — Het Huis gelast zich met alle veranderingen en reparatiën. 107

Méthode Berlitz

LANGUES VIVANTES
42, Rue Terlist, 42 (Parc)

Français, Flamand, Allemand, Anglais, Comptabilité, Sténographie, Dactylographie. — Prix très modérés.

Pour les conditions: 42, rue Terlist, 42 (Parc). 993

Roepzaal "MARNIX"

1, Terninckstraat, 1

(Hoek Kasteelpleinstraat)

Voor den verkoop van MEUBELEN, KUNSTVOORWERPEN, SCHILDERIJEN, enz., wende men zich tot de roepzaal « Marnix ».

Bestuurder: J. B. LAMBRECHTS

INKOOP, VERKOOP, VERWISSELING, SCHATTINGEN

Men geeft geld als voorschot 89

AAN ONZE LEZERS

Na lang wachten zijn eindelijk de zeer belangrijke Brieven van Zebedeus verschenen, onder den titel: De Belanghebbenden van 't Bombardement van Antwerpen.

Daarin vindt men hoe de heldhaftige Zebedeus het Bombardement meemaakte.

Iedereen moet in het bezit zijn van deze herinneringen.

Te verkrijgen bij al onze verkoopers, dagbladwinkels, kiosken en bij al onze depothouders van het land.

PRIJS: 10 CENTIEMEN.

Vraagt aan al onze verkoopers en in alle boek- en papierwinkels den eenigen

Vlaamschen Scheurkalander voor 't jaar 1916

Ieder briefje van dien merkwaardigen almanak bevat op de voorzijde een beknopte herinnering aan Vlaanderens roemrijke geschiedenis, herdenkingen aan de schoone en moeilijke dagen uit de Vlaamsche beweging. De keerzijde bevat iederen dag, een doorloopend boeiend OORLOGSVERHAAL dat een aangename verstrooiing biedt.

DE VLAAMSCHE SCHEURKALENDER VOOR 1916 KOST SLECHTS 25 CENTIEMEN.

HELPT

ons volk aan werk; werk voor die menschen op dit oogenblik beteekent brood. Laat daarom tegen lage prijzen uwe kleedingstukken, mantels, pardessus, dekens, tapijten, enz., enz., verwen of wasschen in de stoomverwerij

A. VAN WEEREN

Mechelschesteenweg, 93; Kunstlei, 38; Vondelstraat, 8; Kasteelpleinstraat, 57
ROUWZWART IN 12 UREN
103

ZIEKEN

In deze moeilijke omstandigheden en zoolang dat de Oorlog zal duren, zullen wij de recepten der geneesbeeren met de meeste zorg uitvoeren aan halven prijs.

ZUIDVOLKSAPOTHEEK
Brederodestraat, 126, Antwerpen
Zon- en Feestdagen heel den dag open

VRAAGT
AAN ONZE VERKOOPERS
den pas verschenen

ALMANAK voor groot en klein 1916

Bevat allerlei nuttige raadgevingen en inlichtingen, benevens kluchtige en ernstige verhalen, en

Kost slechts 10 Centiemen

Onmisbaar in elk huishouden.

EENE PRACHTIGE PREMIE WORDT AANGEBODEN AAN IEDEREN KOOPER, IN DEN VORM VAN EEN NIEUW VERMAKELIJK GEZELSCHAPSPEL.

Te verkrijgen bij onze verkoopers en in alle dagbladwinkels.

De Amerikaansche Régénérateur

is de beste der moderne Haarverwen. — 5 fr. de doos. — LAVA, Coiffeur, 3, Bourlastraat. — Installatie om Dames en Heeren terstond te verwen. 664

Koperslagers, Lustermakers

Geel en rood koper in platen, buizen, draad, band, profiels, enz., gegalvaniseerde en aluminium platen, ijzeren overtrokken buizen, traplatten, enz.,

Inkoop van allen voorraad koper.

PROSPER VERSCHUREN
26, Lange Scholiersstraat 936

Eene premie wordt aangeboden aan al de koopers van den Almanak voor Groot en Klein 1916, in den vorm van een onderhoudend gezelschapspel.

TE HUREN

Schoone werkmanswoning, gelegen rechtover statie Borgerhout, aan fr. 16 per maand. Te bevragen Draakplaats, 4. 926

VROEDVROUW

Diploma van 1e klas in Frankrijk en in België

GEWEZEN ASSISTENT-ARTS
gewaarborgd vrij van alle gevaar
MATIGE PRIJZEN
14, MARTELAARSPLAATS, 14, BRUSSEL
Noordstatie, geeft uit in de Nieuwstraat. 953

Mengelwerk van « Het Vlaamsche Nieuws » 3

Uit het Leven der Dieren

door Cæsar GEZELLE

REIGERS

De vogel stond en beidde tot de bete kwam.

Maar de bete 'n kwam niet, ook niet de geringste mondsvolle visch: noch bliek noch baars noch zelf een schamele grondeling; hoe gevaarlijk het ook was en schadelijk voor zijne kele, dat stekelvinde goedtje, en hoe hij 't anders ook versmaadde, nu zou hij het toch gewild hebben, 't is scherp wel, maar honger en kwelling in de dermen is nog veel, veel scherper!

— 't Komt ervan dat men ten onder gaat. met huis en erve en vrouwe en kinders, mijmerde hij.

De plaatse waar hij stond scheen van alle zwemgedierte voor eeuwig verlaten. Geen rimpeling, geen het minste speur van iets: de rieten stonden onmeêdoogend stil en 't water lag strak in ongevoelige wrekkigheid. De treurige vogel droomde met de tranen in zijn kele, van vette paling dien hij hier vroegen ten overvloede en gulzig had verorberd. Hij voelde ze nog roeren, levend, in zijn mage, hij droomde van glimmige tinken met glibberige huid die hij met moeite naar binnen kreep, zoo dikke waren ze van kruime en zoo malsch gevleeschd.

Een otter was er komen zijn leger houden, daar op het drijvend eiland, en hij was 't die de schrik in de onderwereld van den vijver hield. De visschen schuilden hun vel, de reiger wist het, en zoo was 't dat de bete weg bleef. Uit zijne ijdele dermen welde met den honger de weemoed naar zijnen kop, die donkere stiltreurige, die weeke weemoedigheid die hij telkens geware werd na dagen lang staan en verbeiden en bateloos hunkeren langs eenzame vaarten of stille meren, en wachten in groeienden honger, vertijloos, en waken. Alles rondom hem, stond wreed ongevoelig, te voldoen zijn eigen lust aan 't leven; al 't groente dronk de kracht uit de lavende lucht, en 't zoop zijn eigen zat aan 't voedsel uit water en goor, de bladeren blonken, de bloemstammen stonden gespannen vol zap en de bloemen in volheid en kleur schetterden 't genoegen uit en de pret van de overvoldaanheid, de bieën voerden den laatsten buit naar huis, jonge vogels fladderden nog om de avondkost uit moeder's bek en de waterhoentjes snoepten lijk kwistekinders hier end' daar aan een slekke of een worm.

En hij alleen leed honger!

— Waken! Veel geduldig waken en med'een veel gedwongen vasten! kloeg de vogel triestig. De nood is immer nieuw; lijden en taai geduld zijn ommers ons verweer tegen dien nood; stekken wat voor den voet komt, en 't er komt al weinig door 't lamme verloop van de lange dagen. Kweekt daarmeê wijf en jongens! Die waren er eigenlijk ook nog te kort, maar wat doe-je!

Hij keerde daarbij meêwarig zijnen snavelpunt den oosten in, het dorp toe, naar een bosselke populiers geschaard al dichte bij malkaar.

Dàar woonden zijn wijf met zijn vier nooit te verzaden afstammelingen, zijn vier onziende verslinders, al bek en buik; daar was de reigerij.

De geheele stam lag er gehuisvest en genesteld in de hooge boomkruinen. Dertig, veertig reigersgezinnen al bijeen, in veiligheid ongenaakbaar.

Hij zag er de moêrtjes die op en neêre wiegewaagden met statige vlucht en deftig tragen wiekslag. Hij zag er om de boomen stoeien en weg en weder varen al spelemeien, de groote, de goêlooze vogels en beeten veel te groot en te zwaar op de neêrgaande takken, in 't genieten van de streelende avondgenuchten.

* * *

Ze waren hier aangekomen, de reigers, lijk een zwervende bende gipten toevalt op een dorp, God weet waar vandaan, en alles verteert, platwoont, en dan weêr verdwijnt den onbekenden in. Hun kamp hadden ze hier opgeslagen, hun alles verterende, alles uitlevende kamp, en de schoone boomen moesten 't boeten met den algeheelen ondergang en de vernieling van hun heerlijk schoone loovergetoot, het rijshout en het struikgewas en de bramen, tot het gers beneên, alles lag besmeurd en bekleisterd, geschoeperd en verbrand, versleten en doodgewoond door die bende weemoedige langpooters die hier hunne horrie met eenen verschen brood waren komen vermeêren.

Elk had liggen bouwen aan een eigen nest en iedere boom stond met in zijn haar, vijf,-zesse van die groote klessen, en 't bosselke donkerde van 't slaan der groote reigerwieken.

(Wordt vervolgd.)

Mengelwerk van het « Vlaamsche Nieuws » 94

TIJL UILENSPIEGEL

Het vroolijk en avontuurlijk leven van Vlaanderen's guitigen filosoof

— Nu zijn we klaar!

— Verduiveld! zei Hans, hij komt terug.

— Wie?

— Pachter Torfs.

Inderdaad deze kwam op zijn stappen weer.

— Toch geen rouwkoop gekregen, hoop ik, mompelde Steven.

Hij ging in de deur.

— Iets vergeten!

— Ja, begod, zei Torfs met zijn boerenvloek. Ik heb hier een pampier voor Jonker van Ursel...

— De rekening van de klaver, zeker?

— Ja, dat ziet ge van hier... Als ge voor die heeren iets voert, is het toemaat op de pacht... Uit een klooster gaat er niets uit dan de rook uit de schouw; maar uit een jonkerstasch niemendal, toch niet voor de boeren...

— Zie dat ge u niet misspreekt! lachte Steven en neep oolijk een oog toe.

— Nou! beaamde Torfs. Dàar gaan weiden en landouwen, met hoeven en veestapel naar toe. Hier is 't! — en hij haalde onder zijn ondervest een groot geplooid « pampier ».

— Van den burgemeester van Brasschaat en met de komplimenten dat dit de afrekening is van het eerste halfjaar. Zult gij het onthouden?

— Hoort nu!

— En verlies het niet, Steven... Allo, nu ben ik weg voor goed... Tot vanavond.

— Nog al beter! juichte Steven toen Torfs een eind ver was. Een stuk van een burgemeester voor een edelman... dat geef ik u op zak. Nu kunt ge niet vergaan of ge moet verzinken. Gij weet den jonker van Ursel wonen

— In de Keizerstraat... voorbij het Kapelleke...

— Ge zijt er.

— Gaat ge dan niet mee

— 't Is te zeggen... Ja... ik mag met u meerijden. Gij zijt de zoon Torfs en baas over kar en paard. Alleen moet ik een ander muts voor u vinden en 'k wil eens zien of ik geen paar holsblokken heb die u passen. Ge moet er wat meer als een boer uitzen.

't Duurde niet lang of ze waren reisvaardig.

Hans nam den toom in handen, wipte bezijden op het voorberd van de kar en reed langzaam en als lusteloos ingedompeld, met het hoofd wat op de borst gezakt, in de richting van de stad.

Steven zat langs den anderen kant.

Ze trokken door Borgerhout, langs pachthoeven, melkboerderijtjes, tuiniershuizekens en moestuinen.

Als ze de Kipdorppoort naderden zagen ze dat daar een samenscholing was van volk en karren.

— Wat is er nu gaande? vroeg Hans.

— Ik weet het verduiveld niet... Dat schijnt me verdacht.

— 't Zal niets zijn.

— Ik weet niet... maar willen we hier pleisteren, Hans, en wil ik eens gaan zien?

— Daar komen twee ruiters aan... 't Zou argwaan wekken.

— Willen we dan maar stout doorrijden?

— 't Zal best zijn, beaamde Hans.

Zijn klompen hingen aan zijn teenen te bengelen... Als er onraad is, dacht hij bij zichzelf, wip ik ze uit en 'k vlieg er barrevoets van door... 't Zullen er rappe zijn die mij te pakken krijgen.

— Dag Peetersen! riep Steven, toen een man met manden geladen, die van de stad kwam.

— Ha, Steven! Rijd ge met klaver naar de markt?

— Gelijk ge ziet... Wat is er ginder te doen?

— Ja, God weet het wat er weer op handen is... Daar mag weer geen kat in of uit de stad of ze moeten weten wie ge zijt.

— En zeggen ze niet waarom?

— Dat weten ze zelf niet... Een luim van hoogerhand, een die een kuur krijgt en morgen is dat weer over...

— Maken ze veel theater?

— Nogal. Ge moet twee burgers hebben die voor u verantwoorden of ge komt niet binnen; en parmeteeren of parlesanten helpt niet.

— Mij kennen ze daar genoeg in de buurt, zei Steven lachend, doch hoe zal miin kameraad het stellen met zijn klaver?

En uitleggend:

(Wordt voortgezet.)